

NÉPÚJSÁG

2025. szeptember 16., kedd

LXXVII. évfolyam

208. (22074.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej

(előfizetőknek 2⁹⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Megnyitották a 25. tanévet

Lendületben az erdélyi magyar felsőoktatás

Fotó: Nagy Tibor

Szeptember 15-én, hétfőn huszonötödik alkalommal nyitották meg ünnepélyesen a tanévet a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karán. Az intézmény több mint 300 új diákkal indított.

Szeredai Vivien

Az ünnepség a magyar himnusz eléneklése után Fúró Félix református lelkész, Papp Noémi evangélikus lelkész, András Csaba jezsuita egyetemi lelkész, illetve Szakács György unitárius lelkész által vezetett ökumenikus istentisztelettel vette kezdetét, majd dr. Farkas Csaba egyetemi tanár, a Sapientia EMTE rektorhelyettese köszöntötte az egybegyűlteket. Köszönetet (Folytatás az 5. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Egy lépéssel
közelebb a
tehermentesítő út

Fenntarthatósági tanulmány készül egy, Nyárádszeredát elkerülő tehermentesítő út építéséről, ami megoldaná az autópályaépítés során és után feltorlódó áthaladó forgalom kérdését a kisvárosban.

4.

Jó úton haladva

A beruházásoknál maradva beszámol arról is, hogy a községben működő idősok otthonát sikerült kívül-belül felújítani.

6.

Mi történik
a futsalcsapatnál?

Úgy tűnik, nem múlik el nyomtalanul az első fordulóban Galacon elszenvedett nagy arányú vereség a marosvásárhelyi teremlabdarúgó csapatnál.

7.

AKTUÁLIS

Jó szórakozást!

Mózes Edith

Konfliktusok korát éljük. Az elmúlt hét vége sem volt mentes ezektől Romániában, de a világban sem.

Itthon nehéz napok elé néz a miniszterelnök, Ilie Bolojan, akinek a mandátuma a „fegyelem és reform” ígéretével kezdődött, de nem tudni, hogy ér véget. Politikai elemzők szerint 2025 ősze a legkeményebb valóságshowt hozza el számára: újraéledt inflációt, népszerűtlen megszorításokat és szétesett koalíciót. Az esélye arra, hogy a Viktória-palotában maradjon, ma még ugyan 50% felett van, de ez három olyan próbatételtől függ, amelyeket nem hagyhat ki. És amelyekre Románia az „elítéltek lemondásával” vár.

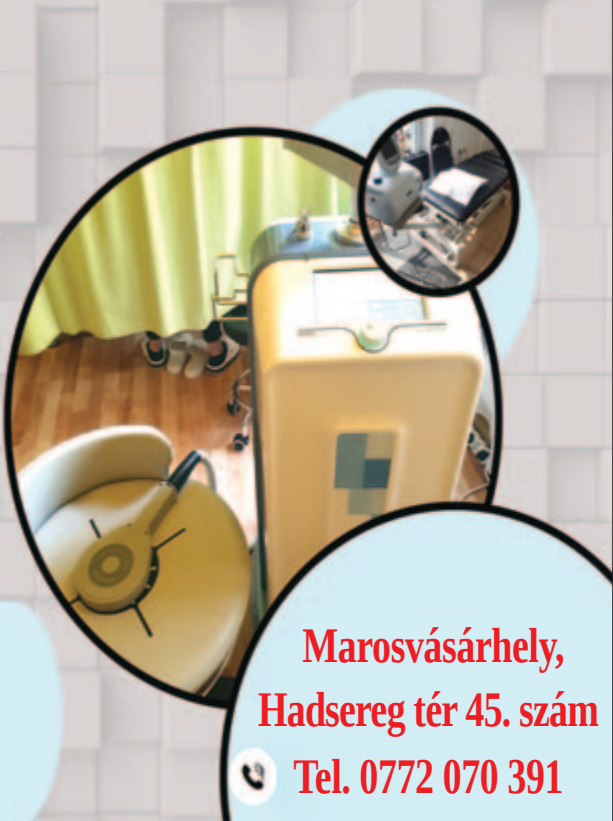
Az első próba az Alkotmánybíróság döntése lesz. A Bolojan-kormányt kényelmes többséggel, politikai megállapodással iktatta be a PNL–PSD–USR–RMDSZ koalíció. Mára azonban nem csupán a PSD, de a liberálisok is le szeretnék váltani Bolojant.

Nem mellékes, hogy az utóbbi években a román politikai diskurzust újra elárasztották olyan kifejezések, amelyekről azt hittük, hogy eltűntek a történelem sülyesztőjében. Am ismét szélsőségessegről, manipulációról, antiszemitizmusról, legionáriusokról, hibrid hadviselésről, kibertámadásokról, sőt az úgynevezett „hasznos idiotákról” is szó esik.

(Folytatás a 3. oldalon)

INGYEN
FIZIOTERÁPIA
küldőpapírral!
SZEPTEMBERI
AJÁNLAT:
+ 2 NAP BÓNUSZ
INGYEN

- Ingyenes kivizsgálás és kezelés küldőpapírral!
- Performáns és modern gépek!
- Fiatal és jól képzett személyzet!

Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45. szám
Tel. 0772 070 391

SZEPTEMBER

16

KEDD

Ma EDIT,
holnap ZSÓFIA napja

Az év 259. napja, hátravan 106 nap

IDŐJÁRÁS

Napos idő

Hőmérséklet:

max.: 26 °C
min.: 12 °C

napár

Isten éltesse!

EDIT: germán eredetű. Elemeinek jelentése: birtok, örökség, vagyon + harc.
ZSÓFIA: görög eredetű női név, jelentése: bölcsesség.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. szeptember 15.	
1 €	5,0632 lej
1 \$	4,3104 lej
100 Ft	1,3002 lej
1 g arany	504,1740 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszerűség szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Kiválthatják utazási bérleteiket a diákok

Ettől a héttől kezdődően válthatják ki utazási bérleteiket a marosvásárhelyi diákok a Mihai Eminescu Kulturális Központ (volt Ifjúsági ház) Nicolae Grigorescu 19. szám alatti székhelyén, munkanapokon 10 és 17 óra között. Az ingyenes buszozásra feljogosító bérlet kiváltásához iskolai igazolásra, 14 éven aluliaknál a születési bizonyítványra, valamint az egyik szülő személyi igazolványa másolatára, 14 éven felülieknél a saját személyi igazolvány másolatára van szükség, és 10 lejtt kell fizetni érte. A tavalyi tanévben kibocsájtott diákjérméletek október 31-ig érvényesek.

Új tagokat várnak a cserkészek

A marosvásárhelyi 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat szeretettel fogadja soraiba az érdeklődő gyerekeket, első osztálytól kezdődően. A cserkészcsapat tagjai kis csoportokba (örökbe) szerveződve, fiatal vezetőkkel, felnőtt támogatással végeznek rendszeres cserkészmunkát, miközben a helyi közösségnek is biztosítanak fiatalokat, akik különféle területeken vállalnak szerepet és felelősséget. A kiscserkész, cserkész, felfedező és felnőtt korosztályú örsök az évközi foglalkozásokon elméleti és tárgyi tudásra tesznek szert, amit a nyári csapattáborban hasznosíthatnak. Ilyenkor lehetőség adódik egymást jobban megismerni, meg tapasztalni a cserkészet adta értékeket, a keretmészt, a természet közelségét, a magyar népi kultúra ápolását. Az első találkozóra szeptember 18-án, csütörtökön 18 órától a Vártemplomban kerül sor, ekkor a szülőket is szívesen látják. Minden további információ elérhető az esemény Facebook-oldalán – <https://facebook.com/events/s/telekiscserkesz-evnyito-2025/1372886638176602/> –, vagy kérhető Halmágyi Ildikótól a 0746-799-057-es telefonszámon.

Őszi díszek készítése

Az elkövetkező hónapokban folytatódnak a Női Akadémia keretében működő Űgyes kezű nők csoport kézműves foglalkozásai a Divers egyesület marosvásárhelyi, Avram Iancu (Rákóczi) utca 29. szám alatti székhelyén. A résztvevők őszi és téli díszeket készítenek, nemezelnek, textilhulladékot hasznosítanak újra. Szeptember 16-án, kedden (ma) 17 órától 19 óráig filcből lehet díszeket előállítani. A programra a szervezők elsősorban olyan 16 éven felüli lányokat és asszonyokat várnak, akik érdeklődnek az újrahasznosítás, a dísz tárgykészítés és a közösségi alkotás iránt, ugyanakkor a szülőket, nagyszülőket elkísérő 7-8 év feletti gyermekeket is szívesen látják. A szükséges alapanyagokat a szervezők biztosítják, a részvétel ingyenes, adományokat viszont örömmel elfogadnak a program további folytatása érdekében. Bővebb tájékoztatás és jelentkezés a 0265-311-727-es telefonszámon, az office@divers.org.ro e-mail-címen, valamint a <https://www.facebook.com/noiakademiams> Facebook-oldalon.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Országos konferencia

Gyűjtemények és gyűjtők – a kulturális örökség erőforrásai

2025. szeptember 19–20. | Maros Megyei Múzeum – Néprajzi és Népművészeti Osztály

A Maros Megyei Múzeum Néprajzi és Népművészeti Osztálya 2025. szeptember 19–20-án országos konferenciát szervez Marosvásárhelyen Gyűjtemények és gyűjtők – a kulturális örökség erőforrásai címmel.

A rendezvény célja, hogy a nagyközönség és a szakemberek figyelmét felhívja arra, hogy a közgyűjtemények és a szakmúzeumok mellett a magángyűjtemények szerepe is jelentős a kulturális örökség megőrzésében és továbbadásában. A konferencia átfogó képet ad arról, hogy a néprajzi tárgyaktól és a falusi élet tanúvallomásaitól a nemzetközileg elismert múzeumi gyűjteményekig hogyan válik az egyéni szenvedély a közösség közös erőforrásává.

A konferencia programja változatos és dinamikus lesz:

- országszerte dolgozó kutatók és muzeológusok tudományos előadásai gyűjteményekről, személyiségekről és a kulturális örökség hasznosításának figyelemre méltó példáiról;
- kerekasztal-beszélgetések és panelbeszélgetések a gyűjtők szerepéről a mai társadalomban, valamint a magángyűjtemények, a kulturális intézmények és a kulturális turizmus közötti kapcsolatról;
- könyvbemutatók a néprajz, a muzeológia és a kulturális örökség területén született legújabb kiadványokkal;
- tárlatvezetések és tematikus kiállítások, amelyek során a résztvevők megismerkedhetnek a helyi közösségek számára különleges gyűjteményekkel és kulturális értékű tárgyakkal.

A konferencia 2025. szeptember 19-én, pénteken nyílik meg, a Magángyűjtemények és gyűjtők című üléssel, amelynek során értékes néprajzi gyűjteményekről szóló esettanulmányokat és dokumentumfilmeket mutatnak be. A délutánt könyvbemutatóknak és a Forrás és jelkép. Művészet és hitelesség a Maria Dumitru-gyűjteményben című kiállítás megtekintésének szentelik.

2025. szeptember 20-án, szombaton a program a Maros mentiek a Nagy Háború lövészárkaiban című kiállításban tett vezetett sétával és a Iuliu Hossu-év témájú szekcióval folytatódik, ez utóbbi a

papság és a püspökök szerepét tárgyalja a Nagy Egyesülés megvalósításában, valamint a falusi gyűjtemények és múzeumok alapításában, a helyi, területi, regionális és nemzeti kulturális identitások megőrzésében.

Témái és vendégei révén a konferencia interdiszciplináris perspektívát kínál a kulturális örökségre, amelyet nemcsak anyagi örökségként, hanem az interkulturális párbeszéd, a sokszínűség és a fenntartható fejlődés előmozdítójaként is értelmez.

Az esemény a nagyközönség számára is nyitott. Egyedülálló lehetőség annak felfedezésére, hogyan válik a gyűjtők szenvedélye a kulturális identitás és a kollektív emlékezet szerves részévé. (sajtóközlemény)

RENDEZVÉNYEK

Kincskeresés és beszélgetések az Ő az út! fesztiválon

Szeptember 15-én, hétfő délután társasjáték- és karaokéesttel kezdődött Marosvásárhelyen a tizedik Ő az út! ifjúsági keresztény fesztivál, ami a jubileum alkalmából egész hetes programsorozattal várja az érdeklődőket. 16-án, kedden (ma) 17 órától kincskereső játékban lehet részt venni, gyülekező a Rózsák tere 61. szám alatt, a Deus Providebit Tanulmányi Háznál. 18 órától a G Caféban Az arc, amit nekem adtál címmel kezdődik a beszélgetéssel és drámajátékokkal egybekötött előadás, hitüket megélő színművészekkel: Varga Enikővel és Tarjánny Krisztina Irmával. 17-én, szerdán 17 órától a Szólj be a papnak! című alkalommal folytatódik a rendezvénysorozat a kövesdombi református templomban, ahol Tuzson Attila katolikus pap és Lukács

Vilmos István református lelkész válaszol a résztvevők kérdéseire. Ezt követően dicsőítő est kezdődik a kövesdombi zenecsapattal és az MFK dicsőítő csapattal. A további programpontokra visszatérünk.

„Ez a mi napunk!” – közösségi ünnep Sáromberkén

Szeptember 21-én, vasárnap közösségi ünnepre várják Sáromberkén a helybélieket, az elszármazottakat és minden érdeklődőt. Az esemény délelőtt 11 órától ünnepi istentisztelettel kezdődik a református templomban, ezt követően könyvbemutató lesz, és festészeti kiállítás is gazdagítja a programot. A színpadon néptáncscsoportok, népdalénekesek és könnyűzenei együttesek lépnek fel, hogy minden résztvevő megtalálja a számára kedves műfajt. A legkisebbeket játékos foglalkozások, családbarát programok várják, a közös étkezés pedig a közösség összetartozását is erősíti. „Ez a mi napunk!” – üzenik a szervezők, akik mindenkit szeretettel hívnak Sáromberkére együtt ünnepelni.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A tervezett leépítések ellen tüntettek a közigazgatási szakszervezetek

A kormány által kilátásba helyezett létszámleépítések ellen tüntettek hétfőn Bukarestben a közigazgatási dolgozók érdekeit védő szakszervezetek.

Az Agerpres hírügynökség szerint a kormány székháza előtti téren kezdődött tiltakozó megmozduláshoz a kormányapparátus alkalmazottai közül is többen csatlakoztak. Az ország minden tájáról összesereglett, zajkeltő eszközökkel felszerelkezett, román nemzeti zászlókat lengető szakszervezeti küldöttek kora délután átvonultak a parlament épülete elé.

Ringo Damureanu, a közigazgatásban dolgozók érdekeit védő Törvény Ereve Szakszervezeti Szövetség elnöke szerint

amiatt tiltakoznak, hogy a kormány egyeztetések és hatástanulmányok nélkül, úgymond „tollvonással” akarja meghozni a közigazgatási alkalmazottakat érintő intézkedéseket, amelyek szerint nemcsak a munkához való alkotmányos jogot és a közszolgálati karrier stabilitását sértik, hanem az állam működését is veszélyeztetik.

A közigazgatási alkalmazottak általános sztrájkot helyeztek kilátásba, ha a kormány nem áll el létszámleépítési terveitől.

Ilie Bolojan liberális miniszterelnök korábbi bejelentése alapján az állami állások mintegy 40 százalékát számolnák fel a központi és helyi közigazgatásban, de ez csak az alkalmazottak mintegy 10 százalékának – 13 ezer embernek – az el-

bocsátását jelentené, a többi felszámolandó állás ugyanis betöltetlen.

A kormányfő szerint Románia 7 milliárd lejt költött az első félévben a közigazgatásban dolgozók bérére, tíz százalékkal többet, mint a tavalyi év első felében.

Ha ezt a költségtételt nem sikerül csökkenteni, akkor „nem maradna semmi” a többi deficitcsökkentő intézkedéstől remélhető többletbevételből – magyarázta a kormányfő.

A közigazgatási reform eredetileg a GDP 9 százalékát meghaladó deficit csökkentését célzó, szeptember elején elfogadott második intézkedéscsomag részét képezte, de a kormánypártok nem jutottak egyetértésre az állam karcsúsításának mértékéről, ezért a tervezet életbeléptetését elnapolták. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Ingadozó hőmérsékletek és futó záporok várhatók

A következő két hétben 20 és 30 Celsius-fok között ingadozik a legmagasabb nappali hőmérséklet és futó záporok várhatók Románia nagy részén – derült ki az Országos Meteorológiai Szolgálat szeptember 15–28. közötti időszakra vonatkozó előrejelzéséből. A hétfőn közzétett prognózis szerint Erdélyben a hét közepéig 25 fokra nő, majd 20 fokra csökken a nappali csúcshőmérséklet regionális átlaga, a minimumoké pedig 8 és 11 fok között alakul. Szeptember 17–21. között 23 fokról fokozatosan 30 fokra nő a legmagasabb nappali hőmérséklet, és az éjszakai minimumok 10 fokról 14 fokra emelkednek. Jövő héten fokozatos lehűlés következik, a nappali csúcshőmérséklet átlaga 24 fokra, az éjszakai minimumoké 10 fokra csökken. Esőkre főként szeptember 15–18. között és szeptember 23. után van kilátás a régióban. *(Agerpres)*

Elutasította a szenátus az AUR egyszerű indítványát

Elutasította hétfőn a szenátus 40 támogató és a 82 ellenszavazattal a Daniel David oktatási miniszter elleni ellenzéki egyszerű indítványt. Egy szenátor tartózkodott a titkos szavazáson. A Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) egyszerű indítványát 38 ellenzéki szenátor írta alá. *(Agerpres)*

Tárgyalt a kormánykoalíció az alapélelmiszerek árrésstopjának kivezetéséről

A kormánykoalícióban volt tárgyalás arról, hogy az alapélelmiszerek árrésének korlátozását nem kellene meghosszabbítani október elsejétől – jelentette ki hétfőn a sajtónak a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) szenátusi frakcióvezetője. Ștefan Pălărie közlése szerint a koalíció tanácskozásain résztvevő párttársaitól úgy tudja: az árrésstop három hónappal ezelőtti meghosszabbításakor abban állapodtak meg a kormánypártok vezetői, hogy ez volt az utolsó hosszabbítás. „Tehát amikor az intézkedés hatályát veszti, a koalíció döntése értelmében természetesen nem hosszabbítják meg” – magyarázta a politikus. Pălărie elmondta, hogy nem ismeri a részleteket, de a Szociáldemokrata Párt (PSD) vezetői jelen voltak azon a koalíciós ülésen, amelyen az árrésstop kivezetéséről tárgyaltak, és tudomása szerint egyikük sem ellenkezett. „A PSD politikusainak ezért tisztázniuk kell a nyilatkozataikat” – tette hozzá. Az USR szenátusi frakcióvezetője arra utalt, hogy a PSD több politikusa, köztük a párt ügyvivő elnöke, a hét végén közölte, hogy nem értenek egyet az alapélelmiszerek árrésstopjának október elsejei kivezetésével. Sorin Grindeanu a Facebook-oldalán leszögezte, hogy ezt a döntést nem vitatta meg a kormánykoalíció. *(Agerpres)*

Orosz drón hatolt be a román légtérbe szombaton

A járulékos kockázatok miatt nem lötték le a Románia légtérébe szombaton behatoló orosz drónt, bár a jóváhagyás megvolt hozzá – közölte vasárnap a védelmi minisztérium.

A védelmi tárca vasárnap adott részletes tájékoztatást a román légtérbe szombaton behatoló orosz drónról.

Közleményében azt írta, hogy egy, Oroszország által az ukrajnai célpontok ellen használt Geran típusú drón hatolt be szombaton Románia légtérébe. Az orosz drónt 18.05 órakor érzékelték a román légteret Dobrudza északi részén megfigyelő F-16-os vadászgépek.

A szaktárca szerint a drón mintegy 50 percig volt érzékelhető a román légtérben, Chilia Veche és Izmail települések között, majd Pardina településnél elhagyta azt Ukrajna irányába. A román vadászgépek végig követték – írták.

A tájékoztatás szerint a pilótáknak volt jóváhagyásuk a drón lelövésére, de végül a járulékos kockázatok miatt úgy döntöttek, hogy nem nyitnak tüzet. A román va-

dászgépeket két, a Mihail Kogălniceanu támaszpontról felszállt német Eurofighter Typhoon vadászbombázó is segítette, melyek 21.30 óráig felügyelték a légteret.

A védelmi minisztérium határozottan elítélte Oroszország „felelőtlen akcióit”, melyek szerint provokációt jelentenek a térség biztonságára és stabilitására. Rámutatott: az incidensek a tisztelet hiányát mutatják orosz részről a nemzetközi jog iránt, veszélyeztetik a román állampolgárok, valamint a NATO biztonságát.

Románia az észak-atlanti szövetség tagjaként továbbra is elkötelezett kötelességei ellátásában, és szorosan együttműködik a szövetségeseekkel légtere védelmében – hangsúlyozták. Hozzá tették: a védelmi egységek fel vannak készülve arra, hogy határozottan közbelépjenek hasonló helyzetben.

Az Agerpres hírügynökség tájékoztatása szerint a védelmi minisztérium kérdésükre közölte: a határhoz közeli ukrajnai célpontokat ért eddigi orosz dróntámadások több mint 50 százaléka során hullottak dróndarabok román területre.

A tájékoztatás szerint az ukrajnai háború kezdetétől – 2022 februárjától – Oroszország 52-szer támadta drónokkal a román határhoz közeli ukrajnai célpontokat, és ezek közül 38 esetben hullottak dróndarabok román területre a Duna-delta térségében. Tíz esetben az orosz drónok behatoltak a román légtérbe.

Kaja Kallas: elfogadhatatlan az orosz drón romániai légtérsértése

Kaja Kallas, az EU kül- és biztonságpolitikai főképviselője elfogadhatatlannak nevezte, hogy egy orosz drón szombaton megsértette Románia légtérét, a tisztségviselő Moszkvát „felelőtlen eskalációval” vádolta.

„Az orosz drón román légtérsértése ismét egy uniós tagállam szuverenitásának elfogadhatatlan megsértése” – írta Kallas vasárnap az X közösségi oldalon közzétett bejegyzésében. Hozzátette: a folytatódó eskaláció veszélyezteti a térség biztonságát. „Szolidaritásunkat fejezzük ki Romániával, és szoros kapcsolatban vagyok a bukaresti kormánnyal” – közölte. *(hírösszefoglaló)*

Két ukrán fiatalot hoztak le a Máramarosi-havasokból

Megtalálták a hegyimentők két ukrán fiatalot, akik a Máramarosi-havasokon keresztül jutottak át a román határon, és segítséget kértek a román hatóságoktól. A mentőakció nehéz időjárási körülmények között zajlott – számolt be pénteken a Máramaros megyei Salvamont igazgatója.

Dan Benga elmondta, hogy 23 és a 31 éves ukrán állampolgár

a háború sújtotta Harkov térségéből menekült Romániába. Több napig tartózkodtak a hegyekben élelem és megfelelő ruházat nélkül. Mivel nem voltak súlyos egészségügyi problémáik, az orvosi vizsgálat után átadták őket az illetékes hatóságoknak – részletezte az igazgató. Az Agerpresnek a máramarosszigeti regionális határrendészeti felügyelőség szóvivője, Iulia Stan is megerősítette, hogy a két fiatalember egészségi állapota jó. *(Agerpres)*

Jó szórakozást!

(Folytatás az 1. oldalról)
Romániában az extrém témákat újra bedobják, a „külső veszélytől” való félelmet történelmi nehezteléssel ötvözik, a nemzeti mítoszokat átírják, a nyugati stratégiai szövetségeket pedig a nemzeti érdek „elárulásának” állítják be: „van pénzünk fegyverekre, de nincs pénzünk nyugdíjakra”, „az ukrán gabona csődbe viszi a mezőgazdaságunkat”, „a gyermekeinkről nem gondoskodunk, de az ukránok gyermekeiről igen”, „üssünk az asztalra Brüsszelben, hogy megmutassuk, kik is vagyunk valójában!” stb. A hatás a demokratikus intézményekbe vetett bizalom erodálódása.

Visszatérve az eredeti témához: a kormány elkötelezte magát egy kemény konszolidációs csomag mellett: héa/jövedéki adó emelése augusztus 1-jétől és kiadáscsökkentések, valamint átszervezések a helyi közigazgatásban. Ezek közül az élelmiszer-adalékanyagok korlátozásáról szóló intézkedés a legveszélyesebb terület, amivel sokan kerülnének padlóra. Az elmúlt 48 órában számos ellentmondásos üzenetet láthattunk: a kormányszóvivő azt mondta, hogy a koalíció a meghosszabbítás mellőzését tárgyalta, míg a PSD azt, hogy „nincs döntés erről a koalícióban”, és a tárgyalóasztalhoz való visszatérést szorgalmaz-

zák. Ezzel együtt a szakértők azt állítják, hogy Bolojannak van esélye, hogy legalább a tél beálltáig a Victoria-palotában maradjon. Bár még tegnap is lemondással fenyegetőzött.

De nem csupán minálunk forrnak az indulatok, Ursula von der Leyen ellen is két bizalmatlansági indítványt nyújtottak be. Az egyiket az EP Baloldali Képviselőcsoportja, a másikat a Patriots for Europe képviselői.

A radikális baloldal azzal vádolja az EU-t, hogy „bűnrészességet vállalt a gázai népiirtásban”, és szeméret veti, hogy „szemet huny a dolog felett”, míg a szélsőjobboldal

a kereskedelem, az átláthatóság és az elszámoltathatóság terén elkövetett kudarccokat okolja.

Emlékeztetünk, hogy az Európai Parlament már elutasított egy bizalmatlansági indítványt, amelyet Gheorghe Piperea, az AUR képviselője kezdeményezett. Ursula von der Leyent azzal vádolta, hogy az EU állítólagosan beavatkozott a bukaresti választásokba, és autoriterizmust tanúsított az Európai Bizottság vezetésében.

Közben forrong a világ, tüntetésekről, erőszakos megmozdulásokról, politikai gyilkosságokról, véres összecsapásokról szólnak a napi hírek.

Az már csak hab a tortán, hogy az Európai Parlament szeptember 9-én véglegesen elfogadta az élelmi-

szer- és textilhulladék elleni uniós törvényt.

Tény, hogy az Európai Unió országaiban élő csaknem 20 millió gyermek volt kitéve az elmúlt években a szegénység és társadalmi kirekesztés kockázatának; az uniós tagországok közül Romániában volt a legmagasabb az arányuk az Eurostat adatai szerint. Eszerint Romániában a legnagyobb az élelmiszer ára. Megközelítik az európai átlagot, a fizetések azonban csupán a kontinentális média 20%-át teszik ki, mégis tonnaszám dobjuk ki az ételt, fejenként mintegy 150 kilogramm élelmiszert évente.

Tehát szegények vagyunk, de legalább cirkusz, az van. Jó szórakozást!

Ígéret van, a tanulmány beszél!

Egy lépéssel közelebb a tehermentesítő út

Fenntarthatósági tanulmány készül egy, Nyárádszeredát elkerülő tehermentesítő út építéséről, ami megoldaná az autópályaépítés során és után feltorlódó áthaladó forgalom kérdését a kisvárosban.

Gligor Róbert László

A Maros Megyei Tanács augusztusi ülésén 350 ezer lejt szavaztak meg egy előtanulmány elkészítésére, amely egy, Nyárádszeredát tehermentesítő út megépítésének lehetőségeit elemzi. Feltétlenül megoldást kell találni az áthaladó forgalom kérdésére, mire megépül az A8-as autópálya első szakasza, s netán a második szakasz építése is elkezdődik – többször hangoztatta ezt a kisváros polgármestere. Ugyanis a Nyárádszereda melletti le- és felszálló megépítésével az amúgy is nagy áthaladó forgalom várhatóan meg fog többszöröződni.

Északra fel!

A nyárádszeredai előljáró fölöttebb örül, hogy megtörténnek az első lépések a kisváros számára égetően sürgős kérdés megoldása érdekében. Minden igyekezetük ellenére sem tudták elérni, hogy az

autópálya második szakasza elkerülje a kisvárost, és ne átszelje, ezért a szentannai városrészen családokat kell elköltöztetni, lakóházakat lebontani a jövőben.

A le- és felszállópálya megépítésével Nyárádszereda gazdaságilag nyerhet az autópálya építéséből, de a többszörösére növekvő forgalom tönkretelhet minden eddigi eredményt, hiszen a jelenlegi infrastruktúra szerint Nyárádszeredán haladna át minden le- és felszálló autó Szováta és Szászrégen irányából, illetve irányába. Ezért keresték meg a megyei önkormányzatot és a közúti infrastuktúra-befektetési országos társaságot (CNIR) egy tehermentesítő út megépítésének kérdésével, amire azt a választ kapták, hogy ha egy tanulmányt mutatnak be erről, az út megépítési költségeit megpróbálják előteremteni az autópálya-építéssel párhuzamosan – mondta el lapunknak Tóth Sándor.

A megyei önkormányzat vállalta, hogy a Nyárádszerdán át Szováta felé tartó megyei utat eltereli úgy, hogy az a települést északról kerülje meg.

Székelytompa végénél térne le a mostani útról az új nyomvonal Csíkfalva irányába, a sportbázis mögött egy körforgalommal keresztelné a Csíkfalva felé tartó megyei utat, majd elhaladna a nyárádszeredai árvízvédelmi gát mellett, és az andrásfalvi városrészt megkerülése után a településen kívül térne vissza a mostani megyei útra. Ehhez a Nyárádon át egy új átkelőt kell építeni, de a helyszíni természeti feltételek és a gáttól szükséges távolság miatt valószínűleg egy völgyhídra lesz szükség, nem egy egy-

szertű építményre. Nyárádszereda elszennvedője az autópálya építésének az első és második szakasz esetében egyaránt, ezért életbevégoán szükséges mentesíteni a tranzitforgalom alól. Egy tavalyi felmérés szerint jelenleg is napi 12,5 ezer jármű halad át a kisvárosban; ha az autópálya miatti forgalomnövekedést is a jelenlegi úthálózatnak kellene átvennie, az tönkretenné az elmúlt évtizedben elért és jelenleg is zajló utca- és útfelújítási beruházások eredményét – mondta el az előljáró.

Legyen politikai akarat!

Tóth Sándor szerint ez a kérdés Nyárádszeredát meghaladó, nemcsak helyi, hanem térségi fontosságú, ezért a megyei önkormányzaté a projekt, hiszen az ügykezelé a megyei utakat.

Személy szerint nagyon örül, hogy a megyei vezetés felvállalta a kérdést, miközben ő összekötő sze-

repet vállalt a kisváros, a megye és a fővárosi intézmény között. Ugyanakkor reméli, hogy minden érintett fél tartja az ígérétét, és lesz politikai akarat is a beruházás támogatására a következőkben is.

Ellenkező esetben katasztrófa sújtaná Nyárádszeredát, ha a szentannai részen átvágó autópálya mellett a többletforgalom is a település közlekedési infrastruktúráját terhelné. Habár egyelőre még nem tudni, hogy mikor kezdik el a második pályaszakasz építését, de előbb-utóbb az is következni fog, és az azzal járó minden kellemetlenséget ugyancsak a városnak kell elszennvednie.

„Hosszú távon gondolkodunk, nem három-öt, hanem tíz-húsz évben, és sikerült úgy tárgyalni a megyei vezetéssel és Bukarestben is, hogy ma erről a kérdésről egyáltalán beszélgethetünk” – zárta viszafogott optimizmussal a polgármester.

Már ma nagy a városon áthaladó forgalom, feltétlenül megoldást kell találni a tehermentesítésre
Fotók: Gligor Róbert László

A tréma

Kuszálík Péter

Latin eredetű szó, jelentése: remegés, izgalom; a tremoló unokatestvére. Ez utóbbi a hangrezgetését jelenti, a zenészek jól ismerik a kifejezést. A trauma szóval is rokon, ezt a lélektan használja inkább, de a mindennapokban is előfordul; jelentése: „a szervezetet hirtelen erő erőszakos testi vagy lelki hatás, sérülés, megrázkódtatás”. A csontját tört embert a traumatológus orvos veszi kézbe és teszi gipszbe a sérült végtagot. A lelki traumákat is szakemberre kell bízni, bár mostanában a magazinokban is hemzsegnek a traumaelhárítás botcsinálta bajnokai. (A tragumúra szó helyi sajátosság, a városháza kommunikációért felelős embere szokta ezzel traumatizálni a város népét.)

Az interneten találtam egy rövidke írást, rám azért nem volt hatással, mert már immunis vagyok a stresszelő(nek szánt) szövegekre. Nem adom meg a cikk lelőhelyét és a ’tartalom-előállító sajtómunkás’ nevét, nehogy valamely hevesvérű kritikusa tojással dobálja meg a jámbort. Megilleti a jóhiszeműség vételeme (magyarán szólvá: ő csak

jót akart), kár lenne őt ezért bántani. De lássuk a medvét... Gyengébb idegzetűek csak a nyugibogyót bevéve olvassák!

„Ezért nem szabadna teáskánállal kimérni az örölt kávé. A kávé kimérése sokszor tűnik egyszerű feladatnak, de egyetlen rossz mozdulat is tönkreteheti a reggelünket – vagy legalábbis a reggeli italunkat. Reggelente, amikor még a szemünket is alig nyitottuk ki, könnyen megeshet, hogy az első kanállal mérjük ki a kávénkat, ami a kezünk ügyébe kerül. Elsőre talán ártalmatlannak tűnhet, ha ez egy teáskánállal lesz, pedig egyáltalán nem mindegy, mivel csináljuk. A teáskanalas mérés ugyanis olyan, mintha vajjat kenő késsel próbálnánk összeszerelni egy IKEA-bútort: pontatlan, és a végeredmény szinte mindig kiszámíthatatlan. [Vérnyomás rendben, hideg veríték még nincs? Akkor folytatom. Mi a probléma? Íme:] A kanál kavarásra való, nem mérésre. A kávéörlemények nem egyformák, és itt bukk el azonnal a teáskánállal való mérés. Más a térfogata egy durvább French presshez való örleménynek, és megint más egy finomabb eszpresszóénak. Egy púpozott kanál világosabb pörkölés

lehet, hogy csak 5 grammot nyom, míg ugyanekkora adag sötét, tömörebb kávé akár 9 gramm is lehet. Magyarán: orosz rulettet játszunk a koffeinadagunkkal. [Irgalom atyja, ne hagyj el!] A jó kávé nem atomfizika, de egy kicsit azért közel áll hozzá. [Paff!] Az úgynevezett aranyarány – nagyjából 1:16 kávé és víz arány súlyban mérve – a biztos pont a kiegyensúlyozott ízekhez. Ha mérleget használunk, eltűnik a találgatás, és nem lesz sem híg, se gumyszerűen keserű az italunk. Egy egyszerű digitális mérleggel [Sejtettem, hogy nem ússzuk meg digitalizáció nélkül.] garantálhatjuk, hogy minden csészénk [értsd: csésze kávénk] ugyanazt a kellemes élményt nyújtja. – A konyhai kanalunk egyáltalán nem megbízható. Alakja, mélysége [értsd: öble], sőt az éle is változhat, attól függően, hogy épp melyiket húzzuk ki a fiókból. [Csak akkor változhat, ha ’húzás’ közben forgó köszörűkoronghoz ér, különben nem.] Ráadásul a kávé különbözőképpen tapad a kanálhoz, vagy púposodik, a levegő páratartalmától függően is. Nem véletlen, hogy a baristák [Barista = okleveles kávéfőző szakember, a 21. század pro-

duktuma.] nem használnak teáskanalat méréshez – náluk pedig a pontosság mindennél fontosabb.”

Azt hittem nem lesz rám hatással, de már remeg a kezem. Bocsásanak meg, nem tudom folytatni. Csak az utolsó mondatot írom még ide: „Nem kell baristaköpenyt öltelnünk, de egy apró változással – a mérleg használatával – sokkal több örömet hozhatunk a reggeli rutinunkba.”

Uff, meg kell pihennem. (...) Még egy ilyen tréma, és mentőt kell hívjanak. Itt állunk ingben, glóriában: kanálhasználatból kiokosítva. Gaudeamus igitur! Ehhez hasonló borzongást és remegést akkor éreztem, amikor az első Forgaton meghallgattam egy borlovag előadását a borivás misztériumáról (úgy vélem: a szabadkőművesek sokkal egyszerűbben intézik a titkok átadását). Szó köztünk maradjon, a borlovag imponáló expozíjának egyetlen hiányossága volt: nem mondta el a borivás legfontosabb szabályát: „a pohárnak a hozzád legközelebb álló részét tedd az ajkadra, mert ha az átmérő legtávolabbi pontját közelíted a szádhoz, akkor a bor a ruhádra ömlik”. Ezt a titkot Szabó Vili bízta rám, a Cementlapok virágkora idején. Most továbbadom: váljék közkinccsé.

Az olvasó komoly beavatáson

vehetett részt (a költővel szólvá: „Akik meg nem tudták, / Most megtanulhatjátok...”); hála és köszönet a Meg Nem Nevezett Szerzőnek (a közvetítő szerepe szóra sem érdemes), aki tágra nyitotta az olvasók szemét, hogy a tudást magukba szívhassák. Ugyanakkor egy másik jótéteménye is volt: örült stressztől szabadította meg a széles néptömegeket, holnaptól mindenki traumáktól mentesen, vidoran füttyörészve főzheti meg a reggeli kávéját; a teáskanalakat pedig tegyék a kamra legtávolabbi sarkába, ne-hogy kézbe kerüljenek, mert az maga a romlás és dekadencia.

Gyanítom, hogy a fennebb ismertetett remekmű a digitális (= ’vakulj, paraszt’) korszak marketingfogásai közül került az asztalra. A módszer igen egyszerű: a szerző vázolja az olvasóra váró iszonyatot, borzalmat, frászt vagy majrét, majd páncélt ölt, dárdát ragad, és ledöfi a sarkányt. Utána kihirdeti: tegyék azt, amit mondok, és kávézú kávé lesz az osztláyrészetek. Higgyetek nekem, ne habozzatok követni a tanácsaimat. Ehhez hasonló dumácskákat pódiumokról is hallottunk már: ha az ellenzékre voksoltok, tönkre fogunk menni; ha továbbra is ránk szavaztok, akkor megszabadítunk a görcsöktől, trémáktól és traumáktól.

Prof. dr. Feszt György (1925–2019) emlékére

Dr. Ábrám Zoltán

Száz évvel ezelőtt, 1925. szeptember 15-én Kolozsváron született prof. dr. Feszt György farmakológus egyetemi tanár, orvosi szakíró, az erdélyi szakmai önszerveződés és az anyanyelvi oktatás jeles képviselője. Édesapja, id. Feszt György (1889–1952) nyomdokait követte, aki jelentős szerepet töltött be a marosvásárhelyi orvosi felsőoktatás megszervezésében. Miután a királyi törvényrendelettel létrehozott önálló Kolozsvári Magyar Egyetem (később Bolyai Tudományegyetem) orvostudományi kara Marosvásárhelyre költözött, 1945-től Marosvásárhelyen a röntgentani klinika vezetője lett, az orvosi kar első dékánja (1945–1949), majd az 1948-ban önállósodott magyar tannyelvű Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Intézet második rektora (1949–1952), miután Csögör Lajos alapító rektort politikai okokból bebörtö-nőzték.

Ifj. Feszt György, elődjéhez méltón, a marosvásárhelyi magyar orvosképzés fáklyavivőjévé vált, és megalapozta azt, hogy Marosvásárhely az orvostudomány és gyógyszerészet hazai központjává váljon. Már nagyon fiatalon, 1953-ban a Gyógyszertani Tanszék vezetője lett, miután a – többedmagával együtt – magyar állampolgárként szerződéssel a marosvásárhelyi egyetemalapítás érdekében nyolc éven át Marosvásárhelyen tevékenykedő Obál Ferenc professzor Budapestre távozott. Szakszerű és lelkiismeretes munka, alapos felkészültség, sokoldalú képzettség és széleskörű tapasztalatok birtokában szakmai, oktatási, egészségügyi szakírói, szervezeti tevékenységei, betöltött tisztségeihez kapcsolódó eredményei, igényessége és példamutatása napjainkban is meghatározó értékűek. Hosszú és tartalmas élete lehetővé tette, hogy nyugdíjazását követően az erdélyi magyar nyelvű orvostudomány művelésének ügyét szolgálja. Az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvos- és Gyógyszerész-tudományi Szakosztályának választmányi tagja, majd az elnöki tisztséget töltötte be (1998–2002), amiért az egyesület Mikó Imre emléklappal jutalmazta elsőként, az emléklapokt megalapítását követően (2005). Két évvel később közismerten kimagasló teljesítménye elismeréseképpen Lencsés György – Ars Medica díjban részesült. Kilencvenéves korában az egyetemszervező emlékének megörökítésére létrehozott Csögör Lajos-díj várományosa, amelyet két-évente osztanak ki az orvosi és gyógyszerészeti oktatás szervezésében elért kiemelkedő eredmények elismerése céljából. Utóbbi elismerés egy hosszú és tartalmas életpálya, a névadó és édesapja nyomdokait követő erdélyi magyar szakember karrierjének és hivatással végzett feladatvállalásának a megkoro-názása.

Az Erdélyi Múzeum Egyesületben végzett hivatásszerű ténykedéséről ő maga így vallott: „Bizonyos fokú érzelmi kapcsolat is fűzött a szakosztályhoz, mivel annak idején kolozsvári orvosként édesapám minden héten EME tudománys ülésre járt, szakosztályi titkárként és jegyzőként is tevékenykedett. Emellett meg vagyok győződve egyesületünk hasznosságáról és fontosságáról a tudományos életben. Vezetésem idején megerősítettük kapcsolatainkat a Magyar Tudományos Akadémiával, sikerült székházunk felszerelését bővíteni, és javítani tudtuk folyóiratunk, az Orvostudományi Értesítő szerkesztésének a színvonalát.” (Bodolai Göngyi: Hány ember Ön, professzor úr?, Studium Alapítvány Kiadó, Marosvásárhely, 2012).

Születésének századik évfordulója alkalmat ad arra, hogy egykori tanítványai, munkatársai, tisztelői kegyelettel és szeretettel emlékezzenek Feszt György professzorra.

Nemes Jeles László Árva című filmjét nevezi az Oscar-versenybe Magyarország

Nemes Jeles László legújabb alkotása, az Árva képviseli Magyarországot jövőre a legjobb nemzetközi filmért járó Oscar-díjért folyó versenyben – közölte a Nemzeti Filmintézet pénteken az MTI-vel.

A közleményben emlékeztetnek arra, hogy az Amerikai Filmakadémia szabályzata szerint a jövő márciusban 98. alkalommal kiosztandó Oscar-díjakra a nemzetközi film kategóriában minden ország egy mozifilmet nevezhet.

A hivatalos magyar Oscar-nevezésről döntő testület tagja Csáky Attila producer, Káel Csaba mozgóképipari kormánybiztos, rendező-producer, Koltai Lajos operatőr-rendező, Lukácsy György dramaturg-rendező, Novák Emil operatőr-rendező, a Magyar Filmakadémia elnöke, Pesti Ákos filmgyártási szakember és Szabó Csilla dramaturg volt. A bizottság 24 egész estés film közül választotta ki Nemes Jeles László filmjét.

A filmes világ legnagyobb presztízsű versenyén az országok hivatalos Oscar-nevezései közül az amerikai filmakadémia tagjai választják majd ki a díjra jelölt öt filmet. A jelöltek listáját 2025. január 22-én hozzák nyilvánosságra, az Oscar-díjakat pedig március 15-én adják át Los Angelesben.

Az Oscar-, Golden Globe- és BAFTA-díjas Saul fiát és a Napszálltát jegyző Nemes Jeles László új mozifilmjét, amely a Nemzeti Filmintézet támogatásával, európai koprodukcióban készült, a rendező családjának története ihlette.

Az Árva 1957 tavaszán, Budapesten játszódik. Az elbukott forradalom után a magyar társadalom nagy része a megtorlásoknak, a forradalmárok és ellenállók eltűnésének, a reménytelenségnek köszönhetően behódolt, és elkezdődött a több mint három évtizedig tartó Kádár-korszak. A 12 éves Andort édesanyja egyedül neveli, a fiú még bízik benne, hogy a háborúban eltűnt édesapja vissza fog térni. Egy nap megjelenik náluk egy férfi, aki azt állítja, hogy ő Andor apja. A fiú nem hajlandó apjának tekinteni az idegent. A férfi azonban beköltözik hozzájuk, és a fiú kénytelen

Jelenet a filmből

Fotó: Pioneer Pictures

leszámolni illúzióival. Miközben az anya és fia közötti szakadék egyre mélyül, Andor elhatározza, hogy bármi áron, de megmenti családját a férfitől.

Az Árva főszereplője Barabás Bojtorján, édesanyját Waskovics Andrea alakítja, mellettük Grégory Gadebois látható kiemelt szereplőként. Az Árva forgatókönyvét Nemes Jeles László rendező együtt jegyzi Clara Royer-vel. Producerei a Pioneer Pictures részéről Kemény Ildikó és Szále Ferenc, operatőre Erdély Mátyás, látványtervezője Ágh Márton, jelmeztervezője Flesch Andrea, hangmestere Zányi Tamás, vágója Politzer Péter, casting directora Zabezsinszkij Éva.

Az Árva 35 milliméteres filmre forgott, nagyrészt budapesti helyszíneken, valamint az NFI Stúdió főtí műtermében és filmgyártó bázisán újonnan felépített kültéri díszletben. Teljes képi utómunkája az NFI Filmlaborban készült, az egyedi látványvilág létrehozásáért különleges digitális fényelést és speciális előhívási eljárásokat alkalmaztak a Nemzeti Filmintézet szakemberei.

Az Árva magyar-brit-francia-német koprodukcióban készült, a Nemzeti Filmintézet, az angol BFI, a francia CNC és a német FFA támogatásával. További finanszírozói az AR Content, a Mid March Media, az ARTE Grand Accord, valamint a Medienboard Berlin-Brandenburg.

A magyar Pioneer Pictures partnerei a brit Good Chaos, a francia Lumen és a német Twenty Twenty Vision Filmproduktion voltak. (MTI)

Lendületben az erdélyi magyar felsőoktatás

(Folytatás az 1. oldalról)

mondott többek között az általános és középiskolai tanároknak áldozatos munkájukért, amelynek köszönhetően a diákok eljuthattak az egyetemi oktatásig. Kiemelte, hogy a legfrissebb adatok szerint Romániában minden ötödik egyetemista felhagy tanulmányaival az első év után, ezért különösen fontos arra bátorítani a diákokat, hogy merjenek kérdezni és új gondolatokat megfogalmazni, hiszen „a legnagyobb áttörések a legmeresebb kérdésekből fakadnak.” Dr. Farkas Csaba kitartást, türelmet és sok erőt kívánt a diákoknak, hogy a kihívások közepette is teljesíteni tudják küldetésüket. „Kíváncsi vagyok, hogy az erdélyi magyar fiatalok itt, szülőföldön találják meg a legjobb tanulási és fejlődési lehetőségeket, hogy tudásukat később is kamatoztathassák, hogy körülöttük is megszülessenek azok az igazán eredeti gondolatok, amik a jövőt formálják” – mondta.

A marosvásárhelyi kar dékánja, dr. Domokos József docens ünnepi köszöntőjében kiemelt figyelmet fordított az elsőéves hallgatókra. Mindezekelőtt köszönetet mondott a bizalomért, hogy a Sapientia Marosvásárhelyi Karát választották, és biztosította a diákokat arról, hogy az egyetem oktatói az új tanévben is a

Fotó: Nagy Tibor

már megszokott, minőségi oktatásban fogják részesíteni őket. Kiemelte, hogy a gólyák az első nagyobb akadályon – a felvételin – már túl vannak, azonban a neheze csak most kezdődik el: kitartó mun-

kára, óralátogatásra és folyamatos tanulásra lesz szükség, hogy kellőképpen helyt tudjanak állni az elkövetkező néhány évben. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy az egyetem gazdag és sokszínű programkínálat-

tal várja a hallgatókat – legyen szó tudományos vagy szórakoztató eseményekről –, amelyek kiváló alkalmat biztosítanak a fejlődésre és a kapcsolatépítésre, ezért arra biztatta a diákokat, hogy minél aktívabban

vegyenek részt bennük. „Kíváncsi vagyok, hogy a kíváncsiság, a tudásszomj és a tanulni akarás kísérik végig tanulmányi éveiteket. Bízom benne, hogy megtapasztaljátok a Sapientia életérzést, és olyan élményekkel és tudással gazdagodtok majd, ami egész életetek során végigkísér” – mondta dr. Domokos József.

A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának dékánja lapunknak elmondta, hogy idén is sikeres felvételi időszakot zártak – alapképzésen 248, mesterképzésen pedig 59 elsőéves hallgatót tudtak beiskolázni. A tandíjmentes helyek minden szakon elkeltek, a kommunikáció és közkapcsolatok szakon, a tájépitészet mérnöki szakon, az automatika és alkalmazott informatika mérnök szakon, illetve a gépészmérnöki szakon pedig tandíjas helyekre is jelentkeztek diákok. Mivel az intézmény nem tartozik a román tanügyminisztérium égisze alá, ezért a közelmúltban bevezetett megszorító intézkedések nem érintették – az ösztöndíjrendszer és ennek keretei szintén ugyanazok maradtak, mint előző évben.

A tanévnyitó ünnepség az elsőéves hallgatók ünnepélyes fogadalmotételével zárult – őket a következő napokban eligazító, illetve közösségépítő programok várják.

Nyárádmagyarós

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Jó úton haladva

Nyárádmagyarós község hozzáértő, talpraesett polgármesterével, Kacsó Lajossal (fotó) könnyű beszélgetni, hisz segédeszközök nélkül sorolja az adatokat a megvalósított és a folyamatban lévő 15 projektből álló beruházásokról. Ezek eredményei közül van, ami már látható, és van, ami hamarosan láthatóvá válik.

Kezdjük a polgármesteri hivatal székhelyével, ahol javában folyik a munka (képünkön).

– Besztercei cég nyerte meg a közbeszerzési eljárást. Egy hónapja kezdték el a bővítést, átalakítást, láthatóan jól haladnak, elégedettek vagyunk a munkájukkal – nyugtazza a helyzetet a község vezetője. A környezetvédelmi alap energiatakarékosági programja keretében megnyert pályázatra kapott 30 százalékos előleg érdekeltté teszi a kivitelezőt. A 2.300 000 lej összértékű pályázatra 1.800 000 lej a vissza nem térítendő támogatás és 250 000 lej az önrész. A felújítás során már bontják a tetőt, mert felfele újabb szinttel bővül az épület, amelyet a legtakarékosabb módon, geotermális padlófűtéssel fognak fűteni, és napelem fogja termelni a villamos energiát. – Egy évre szól a szerződés, de ha továbbra is ilyen iramban dolgoznak, hamarabb végezni fognak, és hazaköltözhetünk a hivatallal – teszi hozzá.

A beruházásoknál maradvá beszámol arról is, hogy a községben működő idősek otthonát sikerült kívül-belül felújítani. A telken a helyreállítási alapból (PNRR) készül egy új épület, hat lakrésszel, az oktatásügyben és az egészségügyben dolgozók számára.

A közelben parkolót alakítanak ki két gyorstöltővel elektromos meghajtású autóknak.

– Márciusban hoztuk el az elektromos iskolabuszt, amelyre a megyei tanáccsal közösen pályáztunk, és Tor-

boszlóról Magyaróra szállítja a gyermekeket.

Az Aquaserv menedzselésével kiépült az ivóvíz hálózat a községben, hamarosan minden háztartás külön szerződéssel rácsatlakozhat a szolgáltató ígérete szerint. Az ivóvíz biztosítása nagyon fontos, mert a szárazság miatt helyenként a kutak elapadtak.

A Szováta felé vezető út mentén kialakítottunk egy csorgót, a hideg forrást 1600 méterről vezettük a mostani helyére, ez biztosítja megyénkben az egyik legjobb minőségű ivóvizet, és szeretnénk a forrás környékét egy kellemes megállóhellyé alakítani. Nyárádselybe két forrás vizét vezettük be 1500 méterről, amelynek szintén jó minőségű a vize. Mellette kialakítottunk egy kb. 3.000 literes medencét, hogy legyen annak, aki több vizet akar vinni az állatoknak, és hasznos lehet tűzoltásra is.

A szennyvízhálózat egy nagyszabású (35.800.000 lejes) és a legtöbb pontszámot kapott, országosan a legjobbnak minősített projekt keretében 35 kilométer hosszúságú lesz, és átfogja az egész községet, ahogy a vízhálózat is. A környezetvédelmi minisztérium menedzseli, és túl a közbeszerzésen megvan a nyertes kivitelező, akivel szeptember elsején aláírtam a kivitelezési szerződést, és kilencedikén kiadtam a munkakezdési rendeletet is. A kolozsvári cég vállalta, hogy hat hónap alatt kiépíti a hálózatot, így a munkatelep előkészítése is megtörtént. A szennyvizet tíz kilométeren át nyomócsővel a nyárádszeredai tisztítóállomáshoz visszük, ami ezt követően optimális körülmények között működhet, a költségek pedig megoszlának – hangzott el a jó hír.

Kacsó Lajos hozzátette, hogy több kisebb projekt is folyamatban van, vagy már befejeződött, esetleg elmarad a kivitelezése. Ebből egyik a művelődési ház körüli parkosítás, amit sajnos elront a szomszédságában lévő volt szövetkezeti épület látványa, de szovátaai tulajdonosával nem tudtak megegyezni.

Mindhárom faluban épült ravatalozó, amit az ott működő felekezetek megkülönböztetés nélkül használhatnak. Két híd építésére is pályáztak, öt utcának a leaszfaltozása egyelőre szintén elmaradt.

Mint minden évben, az idén is megszervezik a Bekecsi lovasnapot, ami szeptember 26-án lesz.

Jókedvre hangoló

Már a környezete is kellemes látvány a Nyárádmagyarósi Általános Iskolának, nyílnak a rózsák, az almafák roskadásig tele vannak gyümölcscsel. De nemcsak kívülről szép, belső terei is tágasak, színesek, jókedvre hangolók. *Iszlai Tünde Andrea* (fotó) matematika-tanár, az iskola igazgatónője – 2000-től tanít Magyaróson, 2010-től igazgató, aki azzal a szándékkal vette át az iskolát, hogy egy nagy családot szeretne ott kialakítani.

– Hatan vagyunk helybéliek, a többiek ingáznak. 180 diákunk van óvodától nyolcadik osztályig, a pedagógusok száma 17, 10-en a felső tagozaton tanítanak, 3 tantónő és 1 óvónő foglalkozik a legkisebbekkel. Manapság nagy divat, hogy a szülők a legjobb iskolába szeretnék íratni gyermeküket, holott szerintem az a legjobb, amely az otthonunkhoz a legközelebb van. Aki tanulni akar ebben a kicsi közösségben, azoknak próbálunk többet nyújtani, mint ami a kötelező, mind az órákon és azokon kívül is.

– *Mi hiányzik még, hiszen kívülről úgy látszik, hogy nagyon sok minden megvalósult?* – érdeklődöm az igazgatónőtől.

– Az épület felújítása befejeződött, vezetőtanácsi ülésen felmerült, hogy mit akarnak még korszerűsíteni, és kiderült, hogy már nincs amit, mert minden szükséges tárgyi és egyéb okoseszközzel el van látva az iskola: okostábla, számítógép, nyomtató az osztályokban, összecusukható tollaslabda- és játékasztalok a folyosón, kirándulások, külföldi meghívások a testvértelépülések iskoláitól a közös sportolásra, szórakozásra, amiről a második emelet fényképes tablói árulkodnak. Néhány sporteszköz még hiányzik, de azokat is már megrendelték, hamarosan megérkeznek – egészíti ki a mondottakat.

Majd hozzátesszi, hogy a legjobban a jelenleginél több diák hiányzik, akik élvezhetnék a felsorolt lehetőségeket.

Az előkészítő és az első osztály külön-külön működik, a negyedik, ötödik, hatodik szintén, és az idén nyáron hozott rendelet értelmében a hetedik és nyolcadik összevont formában, a végzősök a vizsgatantárgyakat tanulják külön órában.

– *Mi történik az általános iskola elvégzése után?*

– A roma diákok nem jutnak el a nyolcadik osztályig, a magyar gyermekek tovább tanulnak. Az idén nyolc végzősünk volt, hárman a Bolyai iskolába jutottak be, egy a református kollégiumba, egy a katolikus líceumba és ketten az Elektromaros szakközépiskolába. Ha olyan széria végez, hogy a szülők is támogatják a továbbtanulást, akkor jók lesznek az eredmények, bár az idei végzősök esetében szerényebb eredményekre számíthatunk.

Az emeleti folyosók tablói szerint gyakran járnak kirándulni, szórakozni is diákjaikkal, aminek a költségeit pályázati pénzekből fedezi az iskola. Az egyetlen kitétel, hogy a mobiltelefont nem vihetik magukkal a diákok. Vannak szülők, akik telefon nélkül nem engedik el a gyermeküket, így páratlan lehetőségekről maradnak le egyesek.

Megújult az idősothton

A nyárádmagyarósi idősothtonba 2008. január 25-én vették fel az első gondozottat – tekint vissza a kezdetekre Jakab László pszichológus, aki a mai napig vezeti az otthonot.

Elmondja, hogy akkor vették fel a személyzetet, kezdték el a kötelező engedélyek beszerzését, és 2008. január 25-én megérkezett az első gondozottjuk. Már abban az évben annyi kéréssel fordultak hozzájuk, hogy a fejlesztésen kezdtek gondolkodni. 2008 januárjától 2011 júliusáig húsz személlyel működött az otthon régi szárnya, és felavatták az újat. A kettőt együtt úgy rendezték be, hogy 42 személy befogadására vált alkalmassá. Jelenleg is 42-en vannak, ennyire szól az engedély, és húsz alkalmazott visel gondot rájuk. A munkaszerződéssel alkalmazottak mellett vannak más szakembereik, szociális munkás, pszichológus, nutricionista, kinezioterapeuta, akik szerződéssel dolgoznak, ami mindkét félnek a jobbik megoldás.

A kérdésre, hogy kiket vesznek fel az otthonba, elmondja, hogy olyan időseket, akik még tudnak önállóan

mozogni, van ugyanis egy előírás, amely szerint tevékenységeket kell szervezniük az időseknek, ami egyben fekvő betegekkel nem lehetséges. Olyanok találják meg a helyüket az otthonban, akik szívesen részt tudnak venni a különböző kulturális rendezvényeken, mint például könyvbemutatók, egy kiválasztott téma vitája, kézműves tevékenységek, gyermekek társaságában való közös készülődés az ünnepekre, rőmpartik és sok egyéb.

– *Mennyibe kerül az egyhavi ellátás az otthonban?*

– Ezt mindig a helyi tanács határozza meg, mert nem annyiból látunk el egy idős embert, mint a fizetett hozzájárulás. Jelenleg havonta 2760 lej a négyágyas szobában egy ágy, 2870 a kétágyas szobában, és 2980 az egyágyas szobában. Az említett összegek mellé körülbelül ennyi pénz juttat havonta a Megyei Szociális Kifizetési és Felügyelési Ügynökség, a kettő jelenti a teljes összeget, amire az évi költségvetés felépül. A gondozottak vagy a hozzátartozók ennek a felét fizetik ki. Ezért fontos, hogy licenszünk legyen, máskülönben ezt a pénzt nem kapjuk meg.

Ahhoz, hogy licenszünk legyen, 144 standardot kell betartani. Az akkreditálást a szociális főszolgáltató, esetünkben a helyi önkormányzat biztosítja, mi a szolgáltatást nyújtó intézmény vagyunk. A pénzek is így jönnek be az önkormányzathoz, és ők havonta krediteket nyitnak, amiből gazdálkodunk. Ha jól gazdálkodunk, ez a pénz elég. Ha több van, többet is el lehet költeni, de ha odafigyelünk, akkor kevesebből is meg lehet oldani a gondozottak ellátását.

2001-től kezdődően nagyon sok fejlesztés valósult meg az önkormányzattal közösen. Mindez a polgármester érdeme, aki frissebben, fiatalosabban látja a helyzetet. Feljavítottuk a fűtésrendszert, így fát lehet megtakarítani. A napelemek

nyáron jól biztosították a forró vizet, az ivóvízzel néha gond volt, de, ha megindul a községben az ivóvízszolgáltatás, akkor folyamatos lesz az ellátás. A házban és a ház körül mindig akadt javítanivaló. Az ügynökségtől a polgármesteri hivatalon keresztül kapott pénzből kívül-belül felújították az épületet. Újrafestették, szigetelték a falat, ahol szükséges volt, megújították a tetőszerkezetet, kicserélték a bútortárat, a padlót is a közegészségügyi ellenőrök igényének megfelelően. A fürdőket átalakították, most kád helyett lefolyó van, és az ápolók könnyen be tudnak menni a gondozottakkal, a vécék mellé inoxkapaszkodó került, a folyosón a külső falakra korlátot tettek. Az épület mögött elkészült egy nagy

terasz, ahol hintákat is felszereltek, mert a hintázás egy terapeutikus mozgás, ami képes a szorongást oldani – számolt be a megvalósításokról az igazgató.

Érkezésünkkor a teraszon rőmizett egy csoport, akik elmondták, hogy elégedettek az ellátásukkal, és egyikük a postástól átvette a megrendelt friss Népújságot, amit bevállása szerint azért szeret olvasni, hogy megtudja, mi történik „a kívülvilágban”.

Amint az igazgató kiemelte:

– Mi időseknek igyekszünk szociális szolgáltatást nyújtani. Nem vagyunk kórház, sem a kórház meghosszabbított keze. Sokan felhív-
nak, hogy az idős hozzátartozójukat adják ki a kórházból, és elhoznák ide. Sajnos nincs olyan ellátórendszer

Romániában, hogy a kórházból kiadott betegeket, akik speciális ápolást igényelnek, fogadni tudják. Ezzel a helyzettel senki sem foglalkozik, holott mindenkinek rossz. Viszont számunkra erkölcsi kérdés, hogy aki nálunk betegedik le, azt nem küldjük haza, és igye-
szünk emberségesen gondozni, amíg módunk és lehetőségünk van rá.

Fotók: Nagy Tibor

Bravúros pontszerzés a címvédő ellen

Rangadónak is beillő mérkőzést rendeztek Csíkszeredában a labdarúgó-Szuperliga 9. fordulójában, vasárnap este: a helyi FK a bajnoki címvédő FCSB-t fogadta. A székelyföldi újonc az idény egyik legnagyobb bravúráját érte el: 1–1-es döntetlenre mentette a találkozót, és így megszerezte harmadik pontját a szezonban.

A találkozót a vendég fővárosiak kezdték aktívabban, akik már a 16. percben közel jártak a vezetéshez: Bîrligea lövését azonban Pap bravúrral hárította. Tíz perccel később Miculescu is próbálkozott, ám a hazai kapus ismét a helyén volt, így az első játékrész gól nélkül zárult.

A második féldőben nagyobb iramot diktált az FCSB, és ennek meg is lett az eredménye. Az 55. percben Florin Tănase szögletét a csereként beállt Edjouma fejelte a hálóba, előnyhöz juttatva a vendégeket (0-1). A gól után azonban éledezni kezdett a Csíkszereda, és An-

derson Ceara lökete alig maradt el a góltól, Târnovanu csak nagy bravúrral tudott menteni. A hajrában aztán összejött az egyenlítés: a 81. percben Pantea szerencsétlen mozdulattal a saját kapujába sodorta a labdát, ezzel 1-1-re módosult az állás. A fővárosiak még próbálkoztak a végjátékban – Mamadou Thiam lövését azonban ismét Pap védte –, így az eredmény már nem változott.

A döntetlen azt jelenti, hogy az FCSB továbbra sem találja tavalyi formáját: négy mérkőzés óta nyeretlen, és mindössze a 12. helyen áll a tabellán, hét ponttal. A Csíkszereda számára ugyanakkor hatalmas értéke van ennek a pontnak, hiszen a kiesőzónában gyűjtöget minden egyes egységet, és immár három pontja van a bajnokságban.

A székelyföldi szurkolók joggal ünnepelhettek a lefújás után: csapatuk történelmi döntetlent ért el a címvédő ellen.

Fotó: az FK Csíkszereda közösségi oldala

A tabella

1. Craiova	9	7	2	0	19- 9	23
2. Rapid 1923	9	5	4	0	14- 6	19
3. Botosán	9	4	4	1	17- 9	16
4. CFC Argeş	9	5	1	3	16-13	16
5. Dinamo 1948	8	4	3	1	12- 8	15
6. UTA	9	3	5	1	14-13	14
7. Kolozsvári FCU	9	3	4	2	11- 8	13
8. FCV Farul	9	4	1	4	11-12	13
9. Slobozia	8	3	2	3	11-10	11
10. Galac	9	2	4	3	10-10	10
11. Hermannstadt	8	1	4	3	7 -10	7
12. FCSB	9	1	4	4	11-15	7
13. CFR 1907	8	1	4	3	12-17	7
14. Petrolul 52	8	1	3	4	7 - 9	6
15. Csíkszereda	8	0	3	5	8 -20	3
16. Metaloglobus	9	0	2	7	8 -19	2

Jegyzőkönyv

Szuperliga, 9. forduló: FK Csíkszereda – Bukaresti FCSB 1-1 (0-0).

Csíkszereda, városi stadion. Vezette: Iulian Călin – George Neacşu, Cosmin Vatamanu. VAR: Iulian Dima – Marian Barbu

FK Csíkszereda: Pap – Bloj (83. Szalay), Hegedűs, Palmeş, Pászka –Végh B. (83. Dunsinszki), Veres – Anderson Ceara, Bakos (90. Gergely A.), Szabó B. (67. Jebari) – Dolny (67. Eppel).

FCSB: Târnovanu – Cercel (46. M. Toma), Graovac, Baba Alhassan, Pantea – Olaru (46. Edjouma), Lixandru – Miculescu (46. Mamadou Thiam), Fl. Tănase (70. Chiricheş), Cisotti (79. Octavian Popescu) – Bîrligea.

Gólszerzők: Pantea (81. – öngól), illetve Edjouma (55.).

Sárga lap: Végh B. (21.), illetve Baba Alhassan (57.).

Eredményjelző

** Szuperliga, 9. forduló:* Galaci Suporter Club Oţelul – Botosáni FC 0-1, CSU Craiova – Konstancai FCV Farul 2-0, FK Csíkszereda – Bukaresti FCSB 1-1.

** 2. liga, 6. forduló:* Szatmárnémeti CSM Olimpia – Vajdahunyadi Corvinul 1921 2-4. Az állás: 1. Corvinul 1921 16

pont, 2. FC Bihor 15, 3. ASA 13, 4. Chindia 13, 5. Steaua 13, 6. Voluntari 13, ...11. Sepsi OSK 10.

** Magyar Kupa, 3. forduló:* Kelen SC – Tarpa SC 2-2 – büntetőkkel 4-2, Mezőörs KSE – Komárom VSE 1-0, Martfű LSE – Dombóvár FC 4-4 – büntetőkkel 9-8, Sárvár FC – Pilisi LK 2-5, Kecskeméti TE – Újpest FC 3-2.

Mi történik a futsalcsapatnál?

Fotó: a marosvásárhelyi városi sportklub közösségi oldala

Úgy tűnik, nem múlik el nyomtalanul az első fordulóban Galacon elszenvedett nagy arányú vereség a marosvásárhelyi teremlabdarúgó csapatnál.

Sajnos, a sorsolás már az első fordulóban a legerősebb ellenfelet hozta, s az 1-9 belső feszültségeket eredményezett. A Székelyudvarhely elleni mérkőzésen Cosmin Gherman vezetőedző nem foglalt helyet a kispadon. Információink szerint jelentősen megromlott a kapcsolata Kacsó Endre szövetségi kapitánnyal, aki az utóbbi időben a klub szakosztályát is vezette. A csapatot ezen a meccsen Kovács János irányította, edzőként pedig Constantin Lungu szerepelt a hivatalos jegyzőkönyvben, noha ő a nagypályás változathoz ért, és nem is szólt bele Kovács János utasításaiba. Arra a kérdésre, hogy Gherman miért nincs jelen, vagy hogy marad-e a klubnál, nem érkezett egyenes válasz.

Másnap viszont derült égből villámcsapásként érkezett a hír, hogy a csapat egyik legjobb játékosa, a tapasztalt Bogdan Covaci saját kérésére a Dévai Autobergamóhoz igazolt. Tény, hogy Covaci többször hibázott Galacon, azonban így is kulcsfontosságú játékosa volt a csapatnak, távozása nagy érvágás. A klub közlése, miszerint megértik Bogdan Covaci kérését a szerződés felbontására, szintén sokat sejtető, azt sugallja, hogy valamiért nagyon elégedetlen volt, netán összekülönbözött valakivel vagy valakikkel.

A CSM hat játékosa (Voin, Iszlai, Toader, Chertes, Gavrilă és Dudău) jelenleg a válogatottal edzőtáborozik a Magyarország elleni Eb-pótszelejtező mérkőzések előtt, a klub pedig legközelebb két hét múlva lép ismét a nyilvánosság elé. Kérdés, hogy Déván, a West elleni mérkőzésen ki ül majd a kispadon, és sikerül-e elsimítani a klubnál szabad szemmel is jól látható feszültségeket. *(bálint)*

Meggyőző bajnoki rajt

Bálint Zsombor

Elképesztő kezdés után megnyőző sikert aratott a marosvásárhelyi városi sportklub női kézilabdacsapata az új A osztályos bajnoki idény első fordulójában.

Noha az előzetes esélylatolgatás Kolozsvárt várta a csoport favoritjának, ezután a meccs után meg kell változtatnunk ezt a vélekedést. A hosszú kispadú marosvásárhelyi csapat valósággal lerohanta a vendégeket az első negyedórában, elsősorban az agresszív, mélyen kimozduló védekezéssel zavarba hozta az ellenfél lövőit, az átjutó labdákat pedig Chetaru hárította, így az U az első gólját egész pontosan két másodperc híján 13 perc után lőtte, amikor már 7-0-ra vezetett a házigazdaegyüttes. Noha ezt követően már gyakrabban találtak be a vendégek, a különbség szünetig 11 gólosra nőtt, utána pedig 14 góllal is vezetett a marosvásárhelyi alakulat. A végére kissé kiengedtek ugyan a lányok, no meg gyakorlatilag mindenki kapott játékperceket, így a különbség a végére 10 gólra csökkent, de erről a meccsről tényleg elmondható, hogy a Marosvásárhelyi CSM sikere egy pillanatig sem forgott veszélyben, s az együttes ezzel a megnyőző eredménnyel (no meg azzal, amit a Nagydisznód elleni barátságos meccsen mutatott) komolyan bejelentkezett a rájátszásba jutásért folyó küzdelembé.

Chetaru 43%-os hárítási aránnyal fejezte be a meccset, ez azonban csak a mérkőzés vége felé romlott 50% alá. A mezőnyjátékosok közül Sîrb végzett a legjobb statisztikával 10 próbálkozásból szerzett 7 góljával, amihez három assziszt és három hétméteres kiharcolása is járult. Rusneac tízből nyolcszor talált be, többnyire gyorsindításból, míg Bărbăş öt góljához két gólpasz, egy hetes kiharcolása és egy szerzett labda társul.

A második bajnoki forduló két hét múlva rendezik, ekkor Laurenţiu Pop vezetőedző együttese a Nagyvárad CSU vendége lesz.

Fotó: Nagy Tibor

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, C csoport, 1. forduló: Marosvásárhelyi CSM – Kolozsvári U 35-25 (20-9).

Marosvásárhely, Simon László sportcsarnok, 700 néző. Vezette: George Dudău (Brassó), Robert Dudău (Brassó).

Marosvásárhely: Chetaru (Albu) – Rusneac 8 gól, Sîrb 7, Burić 5, Scutaru 3, Makarenko 2, Oprea 1 (Bărbăş 5, Danciu 2, Tarcău 1, Mureşan 1, Țifui, Bucur, Coman).

Kolozsvári U: Țăgean (Pop) – Irimia 6, Daróczi 5, Cercel 4, Ianculescu 3, Chirilă 2, Sava 1 (Fechete 1, Drugănoiu 1, Serencu 1, Bordei 1, Cantor).

Eredményjelző

Női kézilabda A osztály, C csoport, 1. forduló: Marosvásárhelyi CSM – Kolozsvári U 35-25, Nagydisznódi Măgura – Temesvári Universitatea de Vest 34-25, Resicabányai CSU – Besztercei CNOPT 37-32, Besztercei Gloria II – Nagyvárad CSU 37-29.

Kikapott Bukarestben a Ferencváros

A Ferencváros 31-28-ra kikapott CSM Bukarest otthonában a női kézilabda Bajnokok Ligája csoportkörének második fordulójában, vasárnap. Egy másik magyar-román párharc is román sikert hozott: Debrecenben 34-33-ra diadalmaskodott a Besztercei Gloria. Győznie a magyar csapatok közül csak a Győri Audi ETO KC-nek sikerült, amely 31-30-ra múlta felül a dán Team Esbjergert.

SZERKESZTI: NAGY-BODÓ SZILÁRD

Megjelentek az új iPhone-ok

Szeptember 9-én a technológiai újítások iránt valamilyen szinten is érdeklődő emberek egyszerre nézték az Apple bemutatóját, ahol leleplezték az új Apple Watchokat, az új AirPods Prót és – ami a legnagyobb érdeklődésre tart számot – az új iPhone-okat. És akkor nézzük mi is, hogyan alakul az almás cég új palettája, ami a telefonokat illeti.

iPhone 17

Az Apple 2025. szeptember 9-én hivatalosan is bemutatta az iPhone 17-et, amely számos technológiai újítással és designfrissítéssel érkezik. A legnagyobb újítások egyike az előlapi kamera terén történt: a Center Stage technológiát immár a

ways-On kijelző lehetővé teszi, hogy az idő, widgetek és más élő adatok folyamatosan láthatók legyenek, miközben az energiafogyasztást minimalizálják. A Ceramic Shield 2 technológia révén a kijelző nemcsak ellenállóbb, de jobban is kezeli a tükröződések, míg a csúcspénnyerő eléri a 3000 nitet, így kültéren is kiválóan olvasható marad.

Az iPhone 17 ereje az új A19 chip, amely a 3 nanométeres technológiának köszönhetően még gyorsabb és energiahatékonyabb működést biztosít. A processzor teljesítménye másfélszeresére, míg a grafikai egység sebessége több mint kétszeresére nőtt az iPhone 13 A15 chipjéhez képest, persze az továbbra is kérdés, hogy miért nem az iPhone 16-hoz hasonlítják. Persze

az egyedülállóan karcsú és elegáns formatervével új mércét állított a készülékek mérete és hordozhatósága terén. Mindössze 5,6 milliméteres vastagságával az iPhone Air a legvékonyabb iPhone a cég történetében. Könnyű testét egy precízen megmunkált, magas fényű titánkeret alkotja, amely a hátlapon új, sík felületet kínál a kamerának, a hangszórónak és az Apple Silicon chipnek, miközben extra helyet biztosít az akkumulátor számára – így akár egész napos üzemidőt garantál. Mondjuk, ez is egy alapelvárás napjaink okostelefonjai körében. Emellett két hasznos fizikai gomb is helyet kapott: az Action gombbal gyorsan előhívhatók a kívánt funkciók, a Camera Control gomb pedig azonnal indítja a kamerát vagy az AI-alapú vizuális intelligenciát.

A kijelző terén sem panaszkodhatunk: a 6,5 hüvelykes Super Retina XDR panel ProMotion technológiával rendelkezik, akár 120 Hz-es adaptív frissítéssel, amely 1 Hz-re csökkenthető, ha nem használjuk, hogy energiát spóroljon. A legvilágosabb iPhone-kijelzőként a külső fényerő eléri a 3000 nitet, ami új szintre emeli a kültéri láthatóságot és kontrasztot.

A tartósság terén is előrelépés van: az előlapot és most már a hátlapot is védő Ceramic Shield 2 bevonat háromszor jobban ellenáll a karcoknak, és négyszer jobb repedésbiztonságot nyújt, miközben csökkenti a tükröződést. A titánkeret megerősítése megfelel az Apple szigorú hajlítási normáinak, így az iPhone Air minden korábbi modellnél strapabíróbbak mondható, értelemszerűen a „hajlékonyságra” odafigyelt a gyártó, mert nem szeretne volna, hogy azzal kerüljön be a hírekbe, hogy elhajlik a készülék a felhasználók zsebében, mint egykoron az iPhone 6.

A kameraélmény is friss szintre lépett: a Center Stage technológiájú előlapi kamera most először debütál iPhone-on négyzetes szenzorral, akár 18 MP-es felbontással, széles

látókörrel, AI-alapú automatikus látótér-kiterjesztéssel és 4K HDR videóstabilizálással. A hátsó kamerarendszer egy új, 48 MP-es Fusion-megoldás: a nagyobb, 2,0 µm-es pixelek optikai stabilizálást kapnak, kétszeres optikai zoommal, továbbfejlesztett Photonic Engine-nel és Focus Control portrékészítési képességgel. Az új Bright fotóstílus élénkebb, világosabb képeket biztosít.

A technológiai háttér az Apple Siliconra épül: az iPhone Airt az úttörő A19 Pro chip hajtja, 6 magos processzorral és 5 magos grafikai egységgel, amely háromszoros GPU-teljesítményt ígér az előző generációhoz képest, AI-optimalizálással együtt. Ezt egészíti ki az új N1 hálózati chip Wi-Fi 7, Bluetooth 6 és Thread támogatással, valamint a C1X modem, amely kétszer gyorsabb mobil adatkapcsolatot nyújt 30%-kal kisebb energiafogyasztással. Az igazán érdekes részlet ebben az, hogy az iPhone Air megkapta az A19 Pro chipet, miközben a legtöbb elemző arra számított, hogy csak a sima A19-et fogja, vélhetően az Apple ezzel akarta ellensúlyozni, hogy a telefon hátlapján mindössze egy kamera található. Az iPhone Air romániai indulóára 6130 lej.

Nagyágyúk nélkül nincs rendezvény: bemutatták az iPhone 17 Prót és Pro Maxot

Az idén nincs különbség – a méretet leszámítva – az iPhone 17 Pro és Pro Max között, így amikor az egyiket említjük, az érvényes a másikra is. Az iPhone 17 Pro és Pro Max a technológiai fejlődés és a prémium design legjavát kínálja. A készülék teste úrhajózási minőségű, 7000-es sorozatú alumíniumötvözetből készült unibody konstrukciót kapott, amely nem csupán könnyű, de kimagasló hőelvezetést is biztosít – köszönhetően az Apple által fejlesztett gőzkamrának, amely ionmentes vizet használva vezeti el a hőt az A19 Pro chipből, így lehetővé téve a kivételes teljesítmény fenntarthatóságát. Az alumíniumtokozás továbbá helyet biztosít egy nagyobb akkumulátornak, amely az iOS 26 energiahatékonysági funkcióival együtt a sorozat legjobb üzemidejét kínálja. A töltés sebessége szintén lenyűgöző: egy opcionális, akár 60 W-os Dynamic Power Adapter segítségével az akkumulátor mindössze 20 perc alatt 50 %-ra tölthető, mondjuk ez egy méregdrága, csúcskategóriás telefon esetében napjainkban már elvárás is!

A Pro készülékek két kijelzőméretben érhetők el – 6,3 és 6,9 hüvelyken –, mindkettőt Super

Retina XDR panel és Ceramic Shield 2 védi, amely kivételes karcállóságot, jobb tükröződéscsökkentést és négyszer nagyobb repedésállóságot kínál. A ProMotion technológia akár 120 Hz-es adaptív képfrissítést tesz lehetővé.

A teljesítmény új mércéjét az A19 Pro chip jelenti, amely akár 40%-kal jobb, tartós teljesítményt nyújt az előző generációhoz képest, különösen játékok, videószekesztés és nagyméretű helyi AI modellek futtatása esetén. A hatmagos CPU és GPU architektúra minden magban beépített neurális gyorsítóval és több cache-memory-val rendelkezik, így támogatva a hardveresen gyorsított sugárkövetést és a lenyűgöző látványt igénylő AAA-játékokat (például az Arknights: Endfield), továbbá a 16 magos Neural Engine is részt vesz az AI-támogatásban.

A kamera terén az iPhone 17 Pro és Pro Max immár az eddigi legjobb készülékek között szerepel: három darab, 48 MP-s Fusion kamera gondoskodik rendkívül részletgazdag felvételekről. A 48 MP-s teleobjektív érzékelője 56%-kal nagyobb, mint az előző generációé, és akár 8x optikai zoomot is lehetővé tesz, amely a telefon eddigi leghosszabb optikai zoomja – emellett megtalálható a 4x-es optikai zoom is portré készítéshez. A továbbfejlesztett Photonic Engine gépi tanu-

iPhone 17

Forrás: Apple

legolcsóbb iPhone is megkapta, ennek köszönhetően a szelfikamera képes automatikusan alkalmazkodni a képen lévő személyek számához és mozgásához. Emellett megjelent a Dual Capture funkció is, amely lehetővé teszi, hogy az előlapi és a hátlapi kamerák egyszerre rögzítsenek videót – ez különösen hasznos lehet vlogerek vagy élő közvetítések készítői számára.

A hátlapi kamerarendszer erősebb lett: immár két darab, egyenként 48 megapixeles szenzor található a készülék hátlapján. Ezek közé tartozik egy fő kamera, amely kétszeres optikai zoommal rendelkezik, valamint egy ultra széles látószögű lencse, amely négyszeres felbontásnövekedést kínál az előző generációhoz képest. Az Apple továbbfejlesztette a fotóstílusokat is, így már valós időben lehet testre szabni a képek színeit és tónusait, az új Bright stílus pedig élénkebb, világosabb képeket eredményez.

A kijelző mérete maradt 6,3 hüvelyk, amely a Super Retina XDR technológiának és a ProMotion funkciónak köszönhetően akár 120 Hz-es adaptív képfrissítéssel is működhet, mondjuk ez egy olyan fejlesztés, amit évek óta meg kellett volna lépjen az Apple, így most ha dicséret nem is jár érte, a vásárlók örvendhetnek, hogy végre ezt is megkapják a pénzükért. Az Al-

erre könnyű válaszolni: akkor nem lenne ennyire látványos az előrelépés. Emellett a generatív mesterségesintelligencia-alkalmazásokat is támogatja, így az iOS 26-ban bemutatott AI-funkciók zökkenőmentesen működnek. Az új Adaptív energiamóddal az iPhone akár 30 órányi videólejátszásra is képes, ami nyolc órával több, mint az előző generáció esetében.

Végre a töltés is gyorsabb lett: egy 40 wattos USB-C adapter segítségével az akkumulátor 20 perc alatt elérheti az 50%-os szintet.

Végül, de nem utolsósorban az Apple a környezetvédelem terén is új lépéseket tett. Az iPhone 17 alkatrészeinek 30%-a újrahasznosított anyagból készült, köztük az alumíniumház 85%-a, valamint az akkumulátorban használt kobalt 100%-a újrahasznosított forrásból származik. Az iPhone 17 romániai indulóára 4840 lej.

iPhone 17 Air – itt a szupervékony iPhone, amire már sokan vártak

Talán az idén az iPhone-ok bemutatása kapcsán nem is a Pro változatok kapták a legnagyobb érdeklődést, hanem az Air, ez

iPhone 17 Air

Forrás: Apple

iPhone 17 Pro és Pro Max

Forrás: Apple

lasi algoritmusokat használ a zaj csökkentésére, a természetes részletgazdagság megőrzésére és a színnek pontosságának javítására. Az iPhone 17 Pro és Pro Max videós képességei között újdonság a Dolby Vision HDR, 4K120 fps, ProRes Log, ACES, valamint a ProRes RAW, Log 2 és genlock támogatás – ez lehetővé teszi, hogy több kamera és forrás szinkronizált videófelvétele készüljön, amit profi videósok is örömmel alkalmazhatnak.

A készülékek kizárólag eSIM-mel érkeznek, amely leegyszerűsíti a kapcsolatkezelést, növeli a biztonságot és helyet spórol – ezáltal akár két órával is megnövelhető a videólejátszás időtartama, ami akár 39 óra is lehet. Az iPhone 17 Pro romániai indulóára 6650 lej, míg a 17 Pro Max-ért legalább 7420 lejt kell kifizetni.

De természetesen voltak más újdonságok is, mint például a 11. generációs Apple Watch vagy éppen a harmadik generációs Apple Watch Ultra és a harmadik generációs AirPods Pro, ezekről is beszámolunk a jövő heti Techuniverzumban.

Összegyűltek az unitárius hívek Szejkefürdőn a 26. találkozóra

Fotók: Barabási Örs

Szeptember 13-án, szombaton került sor a 26. Szejkefürdői Unitárius Találkozóra, amelyre mintegy 1300 unitárius és más felekezeti érdeklődő látogatót el.

A nap ünnepélyes felvonulással kezdődött: a Székelyudvarhelyi Hagyományörző Székely Huszárezred, a Lófő Lovasudvar és a Homoródalmási Fúvósok vezették a menetet, amelyhez a közösségek képviselői, sokan népviseletben, csatlakoztak. A rendezvény nyitányaként Kovács István püspök vette át a nemzeti zászlót, majd köszöntőbeszédet mondott.

A színpadon fiatal teológiai hallgatók, Berei Tamás és Bálint Imola is köszöntötték az egybegyűlteket, jelezve: a találkozó az egyház több nemzedékének közös ünnepe. A székelyudvarhelyi házigazda egyházközségek képviselőiben Újvárosi Katalin lelkész üdvözölte a résztvevőket, majd sor került a tavaly elindított hagyomány folytatására: a vándor kopjafa átadására, amely idén a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközhöz került.

A rendezvény központi eseménye az úrvacsoraosztással egybekötött ünnepi istentisztelet volt, amely 11 órakor kezdődött. Az istentisztelet szolgálatát ifj. Szombatfalvi József fiatalfalvi lelkész végezte, az úrvacsorai előkészítő beszédet Csáki Levente esperes mondta, az úrvacsoraosztást pedig a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör lelkészei végezték. Az énekvezéri szolgálatot László Attila látta el, a Dávid Ferenc Vegyeskar pedig közreműködésével emelte az együtténeklés fényét.

A találkozó ideje alatt több kísérőprogram is várta a résztvevőket: a Székelyudvarhelyi Belvárosi Egyházközség pedagógusai gyermekjátékot működtettek, Bodor Piroska kórházlelkész a lelki sátorban fogadta a beszélgetni vágyókat, a Nőszövetségi sátor pedig fontos találkozási ponttá vált.

A közösségépítő alkalmat perselyes adománygyűjtés is kísérte, amelynek bevételét az alsóboldogfalvi unitárius templom felújítására ajánlották fel. A több mint kétszáz

éves templom helyreállításához még jelentős támogatásra van szükség.

A találkozó délután Orbán Balázs síremlékénél folytatódott, ahol versek, népdalok és ünnepi beszédek hangzottak el. Köszöntőt mondott Bíró Barna Botond, Hargita Megye Tanácsának elnöke, dr. Both Hajnal, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának konzulja, Antal Lóránt szenátor, valamint Dávid Endre, Székelyudvarhely alpolgármestere.

A koszorúzás során az unitárius egyházköri és gyülekezeti

vezetők mellett világi és diplomáciai képviselők is tiszteletüket tették. A látogatók ingyenesen tekinthették meg az Orbán Balázs Látogatóközpontot, a Mini Erdély Parkba pedig kedvezményes belépést nyertek.

A XXVI. Szejkefürdői Unitárius Találkozó méltó folytatása volt az előző évek hagyományának: a hívek és vendégek közösen élhették meg hitüket, erősíthették összetartozásukat, és tisztelegthettek az unitárius múlt és örökség előtt.

A találkozót Hargita Megye Tanácsa támogatta. (közlemény)

Fotó: Pap Zoltán

Spanyolországban politikai vihart kavart a Vuelta de España kerékpárverseny befutójának törlése

Spanyolországban politikai vihart kavart a Vuelta de España kerékpárverseny vasárnapi, madridi befutójának törlése, amelyről azután döntöttek, hogy palesztinpárti tüntetők több helyen is elállták a verseny útvonalát.

A hivatalos tájékoztatás szerint mintegy 100 ezren vonultak utcára a fővárosban és a madridi tartomány több pontján, tiltakozva az izraeli versenyzők jelenléte ellen a megmérettetésén.

A palesztin zászlókat lengető tüntetők a többi közt „Szabad Palesztinát!”, „Netanjahu egy bűnöző!”, „Ez nem háború, ez népirtás!” mondatokat skandáltak.

A belvárosban a tüntetők összetűzésbe kerültek az őket feltartóztató rendőrökkel, kordonokat és üvegeket dobáltak feléjük. Az incidensben 22 rendőr sérült meg, két embert őrizetbe vettek – közölték a hatóságok.

José Luis Rodríguez Almeida madridi polgármester elítélte a történeteket, és a spanyol kormányfőt tette felelőssé. „Ami ma Madridban történt, Sánchez biztatásának az eredménye” – fogalmazott.

A néppárti politikus arra utalt, hogy a kormányfő egy szombati rendezvényen kiállt az idei Vuelta de España versenyt övező palesztinpárti tüntetések mellett.

„Teljes elismerés és tisztelet a sportolók-

nak, de csodálat a spanyol nép iránt is” – mondta Pedro Sánchez, aki már korábban többször is népirtásként beszélt a gázai helyzetről.

A madridi polgármester szerint a verseny felfüggesztésével „az erőszak legyőzte a sportot”.

Francisco Martín, a központi spanyol kormány madridi biztosa viszont úgy értékelte, hogy a tüntetők „a palesztin nép szenvedése iránti szolidaritás, emberség és empátia üzenetét” küldték a világnak. A tiltakozók többsége békés volt, aki nem, azokkal szemben a törvény erejével lépnek fel – tette hozzá.

A szocialista politikus szerint a madridi városvezető és Isabel Díaz Ayuso tartományi elnök azok, akik „hevesen tapsoltak az izraeli támadások származásának igazolására”.

A tüntetések miatt már korábban megerősítették a kerékpárverseny madridi szakaszának biztosítását, összesen 1500 rendfenntartót kivezényelve a különböző helyszínekre. Hasonló mértékű készültségre a három évvel ezelőtti NATO-csúcs idején volt példa utoljára.

Az idén 80 éves Vuelta de Espana történetében még sosem fordult elő, hogy törölni kellett a befutót. A nyertesek számára egy parkolóban rögtönöztek díjátadót. A győztes a dán Jonas Vingegaard lett. (MTI)

Felmérés: Olaszországban a szülők fele helyesli a mobiltelefon-használat iskolai betiltását

A tanulók szüleinek fele helyesli a mobiltelefonok használatának betiltását az oktatási intézményekben, ami Olaszország nagy részén a hétfői iskolakezdéssel lépett életbe.

A tartományok többségében szeptember 15-én csengettek be. Csak Róma városában félmillió tanuló ült ma be az idei tanévben először a padokba.

Idén először tilos a mobiltelefon használata az oktatási intézmények épületeiben. A tiltás a teljes tanítási időre vonatkozik, a diákok a szünetekben sem kapcsolhatják be a készülékeket. Csak a sajátos nevelési igényű gyerekek képeznek kivételt, a digitális eszközöket egyébként kizárólag tanítási célokra lehet használni.

Az OSA baloldali diákszervezet az oktatási minisztérium előtti tüntetéssel tiltakozott, „ál-szentségnek” nevezve, hogy a tárcavezető a mobiltelefonok használatát tartja a legnagyobb problémának az oktatás szerintük számos nehézsége közepette.

A korábban közölt felmérések szerint a szülők 50 százaléka helyesli a döntést. 41 százalékuk szerint a mesterséges intelligencia használatát is meg kellene tiltani az iskolákban.

Ezzel szemben Róma öt gimnáziumában és technikumában a pedagógusok kísérleti jelleggel a mesterséges intelligencia (MI) segítségével állítják össze a tanrendet, készítik elő az órákat és az MI-vel értékelik a dolgozatokat is.

„Rossz kulturális modellben gondolkodik, aki a mobilhasználat tiltását elnyomásként éli meg. A szabályok tiszteletben tartásáról van szó. Minden társadalomban léteznek jogok és kötelességek, és bizonyos korlátok megszabása éppen a közösségi érdekeket szolgálja” – hangzott Giuseppe Valditarra oktatási miniszter. Hozzátette, nemzetközi kutatások bizonyítják, hogy a mobiltelefon negatívan hat a koncentrációra, memóriára, képzelőerőre és a tanulásra.

„A mobiltelefon figyelmetlenséget okoz, és rombolja a pedagógusok iránti tiszteletet. Napi öt óra méregtelenítés, úgy gondolom, jót tesz” – jelentette ki a miniszter, arra utalva, hogy az olasz tanulók többsége naponta ennyi időt tölt az osztálytermekben.

Az oktatási intézmények önállóan igyekeznek megoldani a mobiltelefonok ellenőrzését. Egyes iskolák kulcsra zárható tárolókat állítottak fel, máshol a diákok kikapcsolva a hátizsákjukban tarthatják az okoseszközt.

A miniszteri rendelkezés szerint a tiltás megsegését első alkalommal figyelmeztetés kíséri, majd intő és a magatartási jegy lerontása. Ha a diák többszörös figyelmeztetés ellenére sem tartja tiszteletben a tiltást, a bukást kockáztatja.

A Codacons fogyasztóvédelmi szövetség üdvözölte a tiltást, megjegyezve, hogy a mobiltelefonok iskolai környezetben gyakorta a diákok közötti zaklatás eszközei. (MTI)

Premier: Új filmélményt nyújtó öt kép- és hangrestaurált film érkezik a közmédia csatornáira

A Nemzeti Archívum több évtizede dolgozik a régi filmek hangrestaurálásán. A hangfelújítás eredményeként a restaurált képpel együtt a nézőket új filmélmény várja. Az ilyen formában felújított alkotások közül a Budapesti Klasszikus Film Maratonhoz kapcsolódva öt filmet mutat be a közmédia, olyan formában, ahogy még sehol sem szerepeltek. A munka kulisszatitkai mellett alább azt is olvashatják, az egyes alkotásokban milyen főbb minőségi változásokat tapasztalhatnak.

Színészlegendák szinkronrestaurált filmjeivel várja szeptember 16-20. között nézőit a közmédia. Ehhez kapcsolódva a hangrestaurálást végző Nemzeti Archívum vezető hangmérnöke, Fényes Péter munkájuk kulisszatitkaiba betekintést nyújtva elárulta: a történelmi hangfelvételek restaurálását 1993-ban kezdték meg a Magyar Rádióban, az eltelt évtizedek során pedig megteremtették a hangfelvételek, filmhangok- és szinkronhangok legmagasabb szintű hangrekonstrukciójának alapjait.

„Rengeteget dolgozunk, hogy a felújított HD-képhez méltó módon restauráljuk a korabeli szinkronokat. A legnagyobb kihívást a zenék és effektek helyreállítása jelenti. A hatvanas-hetvenes években készült szinkronokhoz nem mindig álltak rendelkezésre a film eredeti háttérzörejei, zenéi, effektjei: az úgynevezett nemzetközi hang. Akkoriban ezeket le kellett gyártani. Ma már hatékonyan tudjuk leválasztani a különböző filmzenéket, megmentve legendás színészikonjaink hangjátékát. A megfelelő zenék és effektek visszapótlásával gyakorlatilag a hangzás felújítása történik, a restaurált HD-képpel együtt új filmélményhez juttatva a nézőt” – mondta a vezető hangmérnök, kiemelve, több évtizedes problémát megoldva, a rekonstruált mozifilmek immár valós hangmagasságon szólnak meg.

A restaurált HD-kép mellett a régi, de mégis teljesen új magyar szinkronhanggal megszólaló, sztereóhangzású felújított filmek

Öt könnyű darab

Fotókkredit: Columbia Pictures Corporation Limited Magyarországi Fióktelepe

közül öt a filmmaratonhoz kapcsolódva mutatkozik be a Dunán és az M5 kulturális csatornán úgy, ahogy még sehol nem szerepeltek.

Tony Arzenta – 1973-as olasz-francia film, szeptember 16., 22 óra, M5

A korabeli magyar szinkron készítői nem alkalmazták az eredeti, híres és népszerű, ízig-vérig a 70-es évekre jellemző kiváló zenéket, a jelenetekben idegen felvételeket használtak.

Az archívumi munkának köszönhetően

azonban sikerült visszaállítani a film eredeti zenéjét, összehozva a magyar szinkronnal.

A zsebtolvaj – 1959-es francia játékfilm, szeptember 19., 21:45, Duna

A filmben Jean-Baptiste Lully gondosan kiválasztott barokk zenéi fokozzák a hangulatot a megfelelő pillanatokban. A szinkron készítésekor ez a zenei összeállítás megsérült, mivel az eredeti muzsika nem állt rendelkezésre, a korábbi változatban ezért a film más hangulatú, dinamikájú lett.

A restaurálás modern technológiájának kö-

szönhetően visszaállították az eredeti aláfestő zenét, amely így már tökéletesen erősíti a rendezői szándék ívét.

A korábban elcsúszott belső monológok is helyükre kerültek a háttérzajok megfelelő átrendezésével.

Tizenkét dühös ember – 1957-es amerikai játékfilm, szeptember 20., 15:10, Duna

Az eredeti filmben dob- és oboaszó hallható, amikor a vádlott látható, utalva ezzel a fiatalember származására és hányattatott sorára.

A magyar változatban bárzenére emlékeztető jazz szólt, ám a technika fejlődésének köszönhetően ma már az eredeti zene hallható, amely érzelmi töltetével nagyban hozzájárul a film empatikus hangulatának megértéséhez.

Déltől háromig – 1976-os amerikai western, szeptember 20., 20:40, Duna

Egy vadnyugati komikus, szerelmes történet Charles Bronson és felesége, Jill Ireland főszereplésével. A film híres zenéjének, betétdalának és domináns western hanghatásainak markáns felélesztése volt a hangrestaurálás célja.

Öt könnyű darab – 1970-es amerikai filmdráma, szeptember 20., 22:25

Jack Nicholson e korai filmjének egyik alapja az amerikai életérzés bemutatása, amelyet a zene húz alá.

Egy jelenetnél az aláfestő dallamok egy váltással már a szobában szólnak a lemezjátászból. Ezt a helységbe lépve kikapcsolja a főszereplő, mire elhallgat a zene. Rossz minőségű, pontatlanul használt zenével ez a váltás és a pontos időzítés nem érzékelthető.

A zenék, akusztikák felújítása után azonban már érezhető a váltás, amely erősíti a hangulat megváltozását.

Egy másik jelenetben a főszereplők asztaliteniszeznek. A korábbi szinkronváltozatban a labda hangja valahol elveszett, pedig a játék közbeni párbeszéd feszességéhez, a verbális párbajhoz sokat hozzátesz a keményen és pontosan kopogó labda. Ezt is sikerült darabonként az eredeti változatból megmenteni a restaurálás során. (MTI)

A katarai légicsapás következményeiről tárgyal Izraelben az amerikai külügyminiszter

A Hamász iszlamista terror-szervezet vezetői elleni sikertelen katarai légicsapás hatásairól tárgyal Izraelben Marco Rubio amerikai külügyminiszter – közölte izraeli landolása után vasárnap délelőtt az amerikai tárcavezető.

Rubiót a Ben Gurion repülőtéren Eden Bar Tal, az izraeli külügyminisztérium főigazgatója, valamint Mike Huckabee, az Egyesült Államok izraeli nagykövete fogadta. „A két ország kapcsolata erős, és nem fog megváltozni – még ha Donald Trump amerikai elnök nem is volt elégedett a támadással. De beszélni fogunk erről és ennek a következményeiről” – mondta újságíróknak.

„Az elnök a háború befejezésére, a túsok hazahozatalára és a Hamász megsemmisítésére összpontosít. Trump azt akarja, hogy a Hamászt legyőzzék, a háború végetérjen, és mind a 48 tús hazatérjen, beleértve azokat is, akik meghaltak – és mindezt egyszerre. Ő mindenkit most

akar, nem részletekben, most ötöt és tízet később. Az elnök azt akarja, hogy a Hamász többé ne jelentsen fenyegetést, hogy áttérhessünk a következő szakaszra – Gáza újjáépítésére, a biztonság biztosítására, és arra, hogy soha többé ne térjen vissza a Hamász vagy valami hasonló. Meg kell vitatnunk, miként befolyásolták a múlt heti események ennek elérését” – tette hozzá.

Délben ellátogatott Jeruzsálemben a Siratófalhoz Benjámin Netanjáhu izraeli miniszterelnökkel. Az izraeli kormányfő a médiának nyilatkozva „Izrael rendkívüli barátjának” nevezte az amerikai külügyminisztert. „Azt hiszem, idelátogatása az Egyesült Államok és Izrael közötti szövetség szilárdságát bizonyítja, amely olyan erős és tartós, mint a Siratófal kövei, amelyeket megérintettünk. A Trump-kormány és Rubio külügyminiszter alatt ez a szövetség erősebb, mint valaha. Nagyon nagyra értékeljük ezt” – hangsúlyozta az izraeli miniszterelnök. (MTI)

Olaszország semmilyen katonai támadással szemben nem képes védekezni

„Nem állunk készen semmilyen katonai támadásra sem Oroszország, sem bármilyen más ország részéről” – jelentette ki Guido Crosetto olasz védelmi miniszter hétfőn, és minél előbbi nemzetközi béketervet sürgetett az ukrainai háború befejezésére.

Guido Crosetto úgy vélte, a lakosság nem szívesen hall a védelem szükségességéről, de „nekünk az a feladatunk, hogy országunk számára megte-remtsük a védekezés feltételeit” egy esetleges támadással szemben.

A római kormány védelmi minisztere megjegyezte, hogy nem feltétlenül Oroszországra gondol, hanem akármilyen katonai agresszióra.

„Nem állunk készen sem egy orosz támadásra, sem akármelyik más ország támadására (..) nem vagyunk rá képesek, mivel nem költöttünk védelemre az utóbbi húsz évben, és húsz évet nem lehet egy-két év alatt behozni” – hangoztatta Crosetto.

A tárcavezető az olasz haditengerészet Amerigo Vespucci nevű kiképzőhajója világgörüli útjának lezárásaként Rómában tartott sajtótájékoztatón szólalt fel.

Elmondta, hogy Olaszország kétezer katonával, valamint F-35-ös harci helikopterekkel és Eurofighter vadászgépekkel, a legnagyobb kontingenssel vesz részt a NATO Keleti Őrszem elnevezésű védelmi műveletében. Megjegyezte, hogy Róma kész tovább erősíteni részvételét, de ehhez Mark Rutte NATO-főtitkár hivatalos felkérése szükséges.

„A nemzetközi helyzet rosszabbodása várható a válságok jelenlegi kezelése módjával. Remélem, hogy a következő hetekben a nemzetközi közösség gyorsított lépésre vált, mert nincsen vesztegetnivaló idő: a mostani helyzet, ha nem következik be változás, rosszabbodni fog, mindannyiunk számára drámai következményekkel. Kötelességünk mindent megtenni az irány megfordítására, amely – úgy vélem – jelenleg megállíthatatlanul és egyre gyorsabban szakadék felé vezet” – jelentette ki Guido Crosetto. (MTI)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389)

Marosvásárhelyre, szellemi és testi fogyatékkal élő fiatalember mellé keresünk ápolót napi átlag 7 órára, hétfőtől péntekig. Ápolói képesítéssel rendelkezők előnyben. Amit ajánlunk: az átlagosnál magasabb jövedelem, munkakönyv és egyéb juttatások. Tel. 0722-347-240. (-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ cabernet szőlő udvarról, 50 db. Danielle Steele könyv. Tel. 0265/222-829, 0744-622-072. (26569-I)

BORSZÓLŐ rendelhető Ákosfalván. Tel. 0756-811-553. (123)

KÜLÖNFÉLÉK

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést, felújításokat, bel- és kültéri munkát, vakolást, meszelést, szigetelést, kisebb munkákat, festést, filagória készítését vállaljuk. Tel. 0756-849-695, Mihály. (26484)

KÜLSŐ redőnyöket, szúnyoghálót készítünk. Tel. 0744-121-714. (26450)

VÁLLALUNK háztetőmosást, festést, járda-, térkőtakarítást, -festést. Tel. 0774-574-527. (26257)

VÁLLALUNK fűnyírást, faki-vágást, bokornyírást. Tel. 0770-621-920. (26258)

KIÜRESÍTÜNK tömbházlakást, házat, elszállítjuk a bűrtort, felesleges dolgokat. Tel. 0747-816-052. (26570)

VÁLLALOK építkezési munkát, penész, falizzadás megoldását. Tel. 0754-779-715. (26566-I)

SAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádogosmunkát, vakolást, meszelést, kerítéskészítést (vasból is hegesztünk), szigetelést, törmelékelhordást, kertek takarítását. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0734-016-805, 0769-638-152, István. (26555)

Közlemény

kataszteri dokumentumok nyilvános kifüggesztéséről

A Maros megyei Szászrégeni Polgármesteri Hivatal bejelenti, hogy a Maros Megyei Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Hivatal által a 65. kataszteri szektorra vonatkozó műszaki kataszteri dokumentumok 2025. szeptember 24-től kezdődően 60 napos időtartamra közzéteszi a Szászrégeni Polgármesteri Hivatalban, a hivatal honlapján és az ANCPI honlapján, a 1996/7. számú, a kataszterről és az ingatlanhirdetésekről szóló törvény 14. cikkének (1) bekezdésével összhangban, újraközzétételével, az azt követő módosításokkal és kiegészítésekkel.

A telekrendezési tervdokumentumok helyesbítésére irányuló kérelmeket a közlés dátumától számított 60 napon belül kell benyújtani, és a kérelmekhez csatolni kell a szükséges dokumentumokat. Ezeket a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal közönségtájékoztató osztályán lehet benyújtani.

Márk Endre Dezső polgármester

SÍRKERETEZÉSI munkákat, sírjavítást vállalunk 30 év tapasztalattal, garanciával, mozaikból, gránitból, kedvezmény akár 15%-ig. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (26268)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a drága jó édesanya, anyós, nagymama, dédnagymama, testvér, sógornő, rokon és jó szomszéd, KONCZ ERZSÉBET szül. GÁLFI

életének 84. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése folyó hó 16-án 13 órakor lesz a remeteszegi temető ravatalozójából. Pihenj csendesen a csillagok között, hol nincs már több fájdalom, de szívünkben itt leszel, míg élünk e világon. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Két fia, két menyee, négy unoka, két dédunoka. (26566)

Szomorúan búcsúszom nővéremtől, özv. KONCZ ERZSÉBETTŐL. Nyugodjál békében! Húga, Nusi és Nusi gyermekei családjukkal. (26565-I)

Fájó szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

PÉTER PÁL

életének 82. évében váratlanul elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 2025. szeptember 19-én, pénteken 13 órakor lesz a győr-ménfőcsanakai Hegyalja úti Szent Kereszt temetőben. Engesztelő szentmisét 12.30 órakor tartunk a helyi katolikus templomban. Köszönetet mondunk mindazoknak, akik utolsó útjára elkísérik és gyászunkban osztoznak. A gyászoló család. (26567-I)

A magunk és az összes közeli és távoli rokon nevében szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett jó édesapa, nagyapa, testvér,

id. BAKOS ANDRÁS

2025. szeptember 14-én, 81 évesen megpihent. Drága halottunk temetése 2025. szeptember 17-én, 13 órakor lesz római katolikus egyházi szertartás szerint a szováti ravatalozóból, és a szováti katolikus sírkertben helyezzük nyugalomra. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyászoló szerettei. (-I)

SC OPTIKA-OPTOFARM SRL

A LÁTÁS SZAKÉRTŐJE 25 ÉVE

SZOLGÁLTATÁSAINK:

1. Új pszicho-ortoptikai kezelési módszer a legmodernebb számítógépes készülékekkel

Az alábbiakban felsorolt betegségek, illetve fogyatékoságok esetében hatásos az (SVI) integrált terápia:

GYERMEKEK: különböző fokú gyengénlátás (amblyopia), kancsalság, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, pszichés mu-tizmus, figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar (ADHD), külön-böző tanulási problémák, viselkedészavarok, átfogó fejlődési zavarok (pl. autizmus, Asperger-szindróma, dezintegrációs zavar, stb.), enyhe értelmi fogyatékoság, enyhe hallássé-rülés, enyhe mozgáskorlátozottság, pszichés okokból kiala-kult beszédhibák.

FELNŐTTEK – BETEGEK ÉS FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESETÉBEN: különböző fokú gyengén-látás (amblyopia), kancsalság, különböző súlyosságú agyi katasztrófák, agyi sérülések, az agyvelő betegségei utáni rehabilitáció, enyhe hallássérültek, enyhe látássérültek, súlyos betegség vagy baleset utáni lábadozók, időskori memóriazavar, különböző endokrin és neurológiai betegségek utáni állapot, reaktív depresszió, enyhén értelmi fogyatékosok képességfejlesztése, enyhe mozgáskorlátozottságban a mozgáskoordináció fejlesztése; az Alzheimer- és Parkinson-betegségek korai és helyes diagnosztí-zálása, a további szakorvosi kezelés érdekében.

FELNŐTTEK – JÓ EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTBAN: a mozgások gyorsaságának növelése, a szem-kéz mozgások összehangolása és a kognitív képességek fejlesztése a nagy pontosságot, fi-gyelmet és emlékezetet igénylő tevékenységekben:

• A különböző sporttevékenységet végzőknél • Autóvezetőknél • Vonatvezetőknél

A mentális teljesítőképesség, reflexek javítására, fejlesztésére és a látásélesség fokozására minden korosztálynak.

2. Pszicho-ortoptikai és mentálhigiéniai tanácsadás

3. Különböző pszicho-ortoptikai integratív terápiák

Marosvásárhely, Köztársaság tér (volt Szentgyörgy tér) 5.szám.

Telefon: 0365-430-939

www.thefhappyfamily.com

ETV ERDÉLY TV

ÉLŐBEN HÉTKÖZNAPOKON 18:15-TŐL

Marosvásárhelyi Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM

106,8 FM

1323 AM

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

B. E. Belle

Balerinák

Karádi Anna

Talizmán

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS

KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112

• Rendőrség - 0265/202-305

• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110

• Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177

• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330

• Prefektúra - 0265/266-801

• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907

• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110

• Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087 - Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646

• Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351

• Optolens szemsebészet - 0265/263-351

• Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976

• DIGI - 0365/400-401 - 0365/400-404

• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929

• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928

• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888

• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551

• Vasútállomás - 0265/236-284

• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710

• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865

- koporsók, kellékek, - 0745-606-215

- koszorúk - 0745-606-269

- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.